

VALVONTASUUNNITELMA

Lapin pelastuslaitos

Pelastuslautakunta 31.1.2012 / 7 §
Pelastuslautakunta 7.3.2013 / 20 §
Pelastuslautakunta 11.3.2014 / 6 §
Pelastuslautakunta 6.3.2015/ 10§
Pelastuslautakunta 3.3.2016/ 9 §
Pelastuslautakunta 3.3.2017/ 12 §
Pelastuslautakunta 6.3.2018/ 8§
Pelastuslautakunta 13.3.2019/ 7§
Pelastuslautakunta 10.3.2020/18§
Pelastuslautakunta 18.3.2021/ 15§

Hyväksyntä, muutokset ja päivitykset.

Pelastuslautakunta hyväksyy valvontasuunnitelman ja se toimitetaan tiedoksi aluehallintovirastolle. Valvontasuunnitelman ylläpidosta vastaa onnettomuuksien ehkäisyn pelastuspäällikkö. Pelastuspäällikkö hyväksyy suunnitelmaan tehtävät muutokset. Merkittävät sisältömuutokset hyväksyy pelastuslautakunta.

Valvontasuunnitelman työnjohdollinen osuus, tulevan vuoden suunnittelutaulukot 1-2 ja A1-A6 ja seurantavuoden taulukot 3-7 päivitetään vuosittain toimipaikoilla vuoden loppuun mennessä. Pelastuspäällikkö toimittaa päivitetyn valvontasuunnitelman Pelastuslautakunnalle helmikuun loppuun mennessä hyväksyttäväksi. Pelastuslautakunta edellyttää, että valvontatilanne raportoidaan puolivuosittain. Hyväksytyt valvontasuunnitelma toimitetaan aluehallintovirastolle tiedoksi.

Päiväys	Hyväksyntä / muutos/ päivitys	Tekijä	Hyväksyjä
28.9.2012	Taulukko A 4	Turvan johtor. 190912	Timo Rantala
6.2.2013	2.1 Valvontamenetelmät - tekstejä muutettu	Turvan johtor.0602013	Timo Rantala
7.3.2013	Valvontasuunnitelma 2013	Timo Rantala 270213	PelLtk
11.3.2014	Valvontasuunnitelma 2014	Timo Rantala 280214	PelLtk
3.12.2014	Huomioitu arviointiohje tekstissä. Toimipaikan harkintavaltaa lisätty taulukoiden A3-4 pieniin kohteisiin.	Turvan johtor. 071014 231014 Palopääll.kok. 3.12.14	Martti Soudunsaari
6.3.2015	Valvontasuunnitelma 2015	Timo Rantala	PelLtk
3.3.2016	Valvontasuunnitelma 2016 - työnjohdollinen osuus/taulukot - käsite; onnettomuuksien ehkäisy Kehittäminen - paloturvallisuuden itsearviointi - valvontatyön mitoitus	Timo Rantala	PelLtk
3.3.2017	Valvontasuunnitelma 2017 - työnjohdollinen osuus/ taulukot - työsuunnitelma; kesäkuun loppuun mennessä on tehty puolet valvontatyöstä - raportointi puolivuositain	Timo Rantala	PelLtk
11.3.2018	Valvontasuunnitelma 2018 - Käytetyt termit - Palotarkastusprosessi -Paloturvallisuuden itsearvioinnin prosessi - Ennakoimaton valvonta - Vaarallisten aineiden valvonta - Jälkivalvonta - Asiantuntija tehtävät	Timo Rantala	PelLtk
14.2.2019	- Nuohooja - Operatiivinen palotarkastus	Timo Rantala Päivi Kylänen Mika Neitola	PelLtk
13.3.2019	Valvontasuunnitelma 2019	Timo Rantala	PelLtk

10.3.2020	Valvontasuunnitelma 2020 Palotarkastuksen periaatteelliset valvontavälit: Valvontakohteiden nimien päivitys palotarkastusohjelman mukaisiksi. Kohta 3.2./ Lisätty <ul style="list-style-type: none">- Asumisen turvallisuus- Paloturvallisuuden itsearviointi- Asunnossa tapahtuvan majoitustoiminnan valvonta	Timo Rantala	PelLtk
18.3.2021	Valvontasuunnitelma 2021 <ul style="list-style-type: none">- Resurssivajeen vaikutukset valvontaan.	Timo Rantala	PelLtk

Johdanto

Pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontasuunnitelmassa on määrättävä suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet sekä kuvattava, miten valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan (PeL 79§).

Valvontatoimenpiteet ja niiden kohdentaminen suunnitellaan pelastuslaitoksen laatimassa valvontasuunnitelmassa. Palotarkastettavia kohteita ei määritellä lainsäädännössä, vaan pelastuslaitos määrittelee ne osana valvontasuunnitelmaansa. Tarkoituksena on kohdentaa pelastuslaitoksen valvonta nykyistä paremmin alueen riskejä ja muita erityisiä valvontatarpeita vastaavaksi.

Valvonnan muotoja on erilaisia, joista yksi on palotarkastus. Tässä valvontasuunnitelmassa määritellään eri kohteiden palotarkastusten keskimääräinen tarkastusväli ja siihen vaikuttavat tekijät. Lisäksi määritetään muut valvontatoimenpiteet, yhteistoiminta muiden valvontaviranomaisten kanssa, valvontatehtäviin kohdistettavat resurssit sekä miten valvontavelvoitteen toteutumista seurataan. Valvonnassa korostetaan kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa.

Koronan takia vuosi 2020 oli onnettomuuksien ehkäisyssä poikkeuksellinen ja ei vertailukelpoinen. Pelastuslaitoksien oli priorisoitava tehtävänsä siten, että pelastustoiminnan resurssit turvattiin koronavirustilanteessa. Lapin pelastuslaitoksella turvallisuusviestintä ajettiin alas ja kokoontumistilaisuuksiin ei lähtökohtaisesti osallistuttu. Valvontatoiminnoista merkittävä osa oli keskeytettynä kesäkuuhun asti ja valvontatoimintoja priorisoitiin koko loppuvuoden huomioiden asiakkaiden ja toimipaikkojen suojautumistarpeet. Valvontatoiminnassa siirryttiin ensisijaisesti asiakirjavalvontaan. Valvontasuunnitelman tavoitteita alennettiin Pel.ltk päätöksen 16.6.2021 § 42 mukaan 36%.

Metsä Groupiin kuuluva Metsä Fibre rakentaa uutta biotuotetehdasta Kemiin. Kyseessä on metsäteollisuuden historian suurin investointi. Pelastuslaitoksella on tavoitteena toimia tiiviissä yhteistyössä hankkeessa toimivien tahojen kanssa.

Palvelutasopäätöksen mukaisia tavoitteita ei saavuteta nykyisillä resursseilla. Palvelutasopäätöksessä valvontatoiminnan resurssivajeeksi on todettu 8 htv. Organisaatio uudistuksen suunnittelussa turvallisuustoimintaan on tulossa lisää päätoimisia palotarkastajia, mutta taloudellisten realiteettien takia on varauduttava siihen, että vajeen korjaaminen tulee ottamaan oman aikansa.

Määräaikaisten A1- A6 valvontakohteiden toteutuma on laskenut vuodesta 2016 (100%) vuoteen 2020 (55%). Valvonnan johtamisessa on resurssivajauksen takia varmistettava, että valvontatyössä resursoinnin käyttö on suunniteltua ja johdon mukaista, valvonnan perustuessa riskienarviointiin. Vuosittain on varmistettava henkilö- ja suuririskiset kohteiden valvonnan toteutuminen ensisijaisesti. Valvonnan työsuunnitelma on laadittu vuonna 2021 toimipaikoittain riskienarviointiin perustuen ja todellisen suorituskyvyn mukaan. Kohteista saadaan suunnitelman mukaan valvottua 65 %. Tällöin kohteita joissa riskit on arvioitu pienemmiksi jää valvomatta 35 %.

Sisällysluettelo

VALVONTASUUNNITELMA.....	1
.....	1
JOHDANTO.....	4
1. KÄYTETYT TERMIT	7
2. VALVONTASUUNNITELMAN TARKOITUS	11
2.1. PELASTUSLAITOKSEN VALVONTATEHTÄVÄ	11
2.2. VALVONTASUUNNITELMAN KOHTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN PÄIVITTÄMINEN JA TIEDOKSIANTO	12
2.3. VALVONNAN PAINOPISTE	13
2.4. VALVONTASUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN	14
2.5. VALVONTAMENETELMÄT	14
2.5.1. MÄÄRÄAIKAINEN VALVONTA	15
2.5.2 ENNAKOIMATON VALVONTA.....	15
3. MÄÄRÄAIKAINEN VALVONTA	16
3.1 YRITYSTEN JA LAITOSTEN VALVONTA (A1-A6)	16
3.2 ASUMISEN VALVONTA.....	16
4. EPÄSÄÄNNÖLLINEN VALVONTA.....	18
4.1 POISTUMISTURVALLISUUSSELVITYSTEN VALVONTA	18
4.2 YLEISÖTILAISUUKSIEN VALVONTA	18
4.3 PALORISKI-ILMOITUSTEN VALVONTA	18
KUVA 4. PALORISKI-ILMOITUS, VALVONTAPROSESSI JA YHTEISTYÖ.....	19
4.4 PELASTUSSUUNNITELMIEN VALVONTA	20
4.5 PALOTEKNISTEN LAITTEISTOJEN KÄYTTÖÖNOTTO-, VARMENNUS- JA MÄÄRÄAIKAISTARKASTUSPÖYTÄKIRJOJEN VALVONTA.....	20
4.6 MUU EPÄSÄÄNNÖLLINEN VALVONTA.....	20
4.7 NEUVONTA	21
5 KEMIKAALI-, NESTEKAASU- JA RÄJÄHDEVALVONTA.....	21
5.1 VAARALLISTEN KEMIKAALIEN TEOLLISTA KÄSITTELYÄ TAI VARASTOINTIA HARJOITTAVIEN LAITOSTEN TARKASTUKSET	21
5.2 NESTEKAASUKOHTEIDEN KÄYTTÖÖNOTTOTARKASTUKSET	22
5.3 ÖLJYLÄMMITYSLAITTEISTOJEN KÄYTTÖÖNOTTOTARKASTUKSET JA MAANALAISTEN POLTTOAINESÄILIÖIDEN TARKASTUKSET	22
5.4 ILOTULITTEIDEN VÄHITTÄISMYNNIN JA VARASTOINNIN TARKASTUKSET.....	22
5.5 ILOTULITTEIDEN KÄYTÖN VALVONTA UUDEN VUODEN ULKOPUOLELLA.....	22
5.6 ERIKOISTEHOSTEIDEN KÄYTÖN TURVALLISUUS	22
5.7 RÄJÄHDYSVAARALLISTEN TILOJEN TURVALLISUUS	23
6 JÄLKIVALVONTA	23
6.1 UHKASAKKO JA TEETTÄMISUHKA	23
6.2 RIKOSILMOITUS	23
7 ASIANTUNTIJATEHTÄVÄT	23
7.1 RAKENTEELLISEN PALOTURVALLISUUDEN VALVONTA	23
7.2 KAAVOITUKSEN SEURANTA	24
7.3 MUUT ASIANTUNTIJATEHTÄVÄT	24
8. VALVONTAYHTEISTYÖ MUIDEN VIRANOMAISTEN JA TAHOJEN KANSSA.....	25
8.1 VIRANOMAISYHTEISTYÖ	25
8.2 PELASTUSLAITOSTEN VÄLINEN VALVONTAYHTEISTYÖ	26
8.3 VIRANOMAISTEN VÄLINEN TIETOJEN VAIHTO	27

9. SEURANTA	28
9.1 VUOSITTAISET TYÖSUUNNITELMAN PÄIVITYKSET	28
9.2 YHTEENVETO KALENTERIVUODEN AIKANA SUUNNITELLUSTA VALVONNASTA	28
9.3 VALVONTATYÖHÖN TARVITTAVAT RESURSSIT	29
9.4 YHTEENVETO SEURANTAVUODEN AIKANA SUORITETTAVASTA VALVONNASTA.....	30
9.5 VALVONNAN TOTEUTUMISEN PALVELUTASO LAPIN PELASTUSTOIMEN ALUEELLA	31
9.6 VALVONNAN TOTEUTUMISEN KIRJAAMINEN PRONTOON.....	31
9.7 RESURSSIEN KIRJAAMINEN PRONTOON	33
9.7 ALUEELLISEN SEURANNAN TYÖVÄLINEITÄ	34
10. SUORITTEIDEN MAKSULLISUUS	36
10.1. MAKSULLISUUDEN PERUSTA.....	36
LIITE A. VALVONTAKOHTTEIDEN PERIAATTEELLISET TARKASTUSVÄLIT	37

1. Käytetyt termit

Nimike	Määritelmä
Asiakirjavalvonta	Valvontakeino. Asiakirjavalvonta on dokumenttien perusteella tehty lausunnot, viranomaispäätökset ja muut viranomaisen määrittelemät toimenpiteet, jotka kohdistuvat pelastuslaitoksen valvonnan kohteena oleviin rakennuksiin/toiminnallisiin kokonaisuuksiin tai yleisötapahtumiin. Jos asiakirja otetaan vastaan, kirjataan tulleeaksi ja arkistoidaan ilman aktiivista arviointia, sitä ei lasketa asiakirjavalvontasuoritteeksi.
Arvioiva / auditoiva palotarkastus	Kohdekohtaiseen riskienarviointiin perustuva valvontamalli. Arvioinnista saatava riskiluku kirjataan palotarkastusohjelmaan.
Erityinen palotarkastus	<p>Sisäasiainministeriön (SM) kumoutuneen palotarkastusohjeen mukainen määritelmä, jolla tarkoitettiin erityiskohteen palotarkastusta ennen toiminnan aloittamista. Tarkastettavat erityiskohteet määriteltiin pelastustoimilaissa ja –asetuksessa. Erityinen palotarkastus liitettiin usein rakennusvalvontaviranomaisen kanssa sovittuun käyttöönottotarkastukseen.</p> <p>Rakennusvalvontaviranomaisen ja pelastusviranomaisen välillä voidaan sopia käytäntö, jossa pelastusviranomainen antaa asiantuntijalausannon rakennuksen käyttöönottoon liittyen. Käynti työmaalla tehdään yleensä kohteen vastaavan työnjohtajan kanssa. Pelastusviranomainen ei ole tässä tapauksessa valvova viranomainen, vaan käyttöönottoon liittyvät määräykset antaa rakennusvalvontaviranomainen.</p> <p>Pelastuslaitos voi valvontasuunnitelmassaan määritellä kohteet, joissa se katsoo ennen toiminnan aloittamista tehtävän valvontakäynnin olevan tarpeen. Käynti tehdään sen jälkeen, kun rakennusvalvonta on antanut rakennukselle käyttöönottoluvan. Valvontakäynti on tällöin kohteen ensimmäinen määräaikainen palotarkastus. Asianosaisena on tällöin kiinteistön omistaja ja /tai kohteen toiminnanharjoittaja.</p>
Hallintopakko	Viranomaisen toimivaltaan kuuluva julkisen vallan käyttämistapa, johon viranomainen voi turvautua saadakseen hallintopäätöksen kohteen noudattamaan lakia, lain nojalla annettua määräystä tai hallintopäätöksessä määriteltäviä velvoitteita, kieltoja tai rajoituksia. Hallinnollisia pakkokeinoja ovat uhkasakko sekä keskeyttämis- ja teettämisuhka. Näihin kuuluvat tarvittavat asianosaisten kuulemiset sekä hallinto-oikeuskäytännöt.
Hallintopäätös	Viranomainen päättää hallintoasian käsittelyn tekemällä hallintopäätöksen. Hallintopäätöksen tehdessään viranomainen soveltaa lainsäädäntöä yksittäistapaukseen. Pelastusviranomaisen yleisin käyttämä hallintopäätös on palotarkastuspöytäkirja.
Ilotulitemyyntipisteen tarkastus	Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 63 ja 64 § mukainen valvontakäynti, joka kohdistuu pyroteknisten tuotteiden varastointiin kaupan yhteydessä.

Jälkitarkastus	SM:n kumoutuneen palotarkastusohjeen mukainen määritelmä tarkastuksesta, jolla valvotaan, että palotarkastuksessa annettuja määräyksiä on noudatettu. Nykyään on yleistynyt tapa tehdä annettujen korjausmääräysten valvonta esim. dokumenttien perusteella, jolloin termi jälkivalvonta on kuvaavampi.
Jälkivalvonta	Jälkivalvonnalla tarkoitetaan annettujen korjausmääräyksen toteutumisen valvontaa. Jälkivalvontaa voidaan suorittaa tilanteen mukaan esim. jälkitarkastusten ja asiakirjavalvonnan avulla.
Kohde	Kohde on se, jolle, jota varten tai johon kohdistuen valvontaa tehdään tai valvonta kohdentuu.
Maanalaisen polttoainesäiliön tarkastus	Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1983) mukainen tarkastus tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevan maanalaisen öljysäiliön tarkastamiseksi ennen säiliön peittämistä. Muiden polttoainesäiliöiden osalta tarkastus perustuu pelastusviranomaisen kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) ilmoitusvelvoitteen kohteiden osalta tekemään päätökseen.
Määräaikainen (yleinen) palotarkastus	Valvontasuunnitelman mukainen määrätyin väliajoin tehtävä pelastusviranomaisen valvontakäynti. Käytetään myös nimikettä yleinen palotarkastus.
Nestekaasukohteen käyttöönottotarkastus	Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (855/2012) 36, 37 §:n mukainen käyttöönottotarkastus, joka kohdistuu nestekaasun vähäistä teknistä käyttöä, käsittelyä tai varastointia harjoittavaan kohteeseen. Tarkastus tulee tehdä ennen toiminnan aloittamista.
Operatiivinen palotarkastus	Pelastustoiminnan johtamissuunnittelua palvelevaa palotarkastustoimintaa on operatiivinen palotarkastus. Operatiivisissa palotarkastuksissa on tarkoitus keskittyä onnettomuuden aikaisiin seikkoihin pelastustoiminnan ja kohteen oman varautumisen näkökulmista.
Paloriskiasunto	Asunto tai rakennus, jossa on havaittu ilmeinen palonvaara tai muu suuri onnettomuusriski. Asunnosta on tehty paloriski-ilmoitus pelastusviranomaiselle pelastuslain (379/2011) 42 § mukaisesti.
Palotarkastaja	Tässä yhteydessä tällä tarkoitetaan pelastuslain perusteella pelastusviranomaisiksi nimettyä valvontatyötä tekevää viranhaltijaa. Virkanimike voi olla palomiehestä pelastusjohtajaan.
Palotarkastus	Alueen pelastusviranomaisen suorittama valvontakäynti, josta tulee laatia pöytäkirja.
Paloturvallisuuden itsearviointi	Asiakkaan tekemä itsearviointi kohteensa turvallisuudesta pelastusviranomaisen vakioimalla lomakkeella. Lähtökohtana on pelastusviranomaisen valvontavastuulla olevat asiat. Aiemmin käytetty termi on ollut omavalvonta.
Pyydetty palotarkastus	Kiinteistön omistajan tai haltijan pyynnöstä suoritettava palotarkastus tehdään aina pelastusviranomaisen harkinnan mukaan, ks. ylimääräinen palotarkastus.
Riskien arviointi	Valvontatyön suunnittelu ja toteuttaminen pohjautuvat riskien arviointiin. Riskien arviointi luo pohjan valvonnan kohdistamiseen, valvontavälin ja valvontakeinojen määrittelyyn.

Toiminnanharjoittaja	Oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö, jolla on tosiasiallinen määräysvalta toiminnassa ja joka harjoittaa toimintaa kiinteistössä. Toiminnanharjoittaja voi olla eri kuin omistaja. Toiminnanharjoittajaa velvoittaa kolmannen luvun säädökset kuten poistumisturvallisuusselvitys- tai pelastussuunnitelmavelvollisuus.
Vaarallisten kemikaalien vähäästä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen tarkastus	Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 27 § mukainen valvontakäynti, joka ei ole kohteen määräaikainen palotarkastus.
Valvonnan kohdistaminen	Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin. Valvonta kohdistetaan ihmisten toimintaan ja ympäristöön. Valvottavat veloitteet kohdistuvat yksittäisiin ihmisiin, kiinteistöjen omistajiin, toiminnanharjoittajiin ja tapahtumien järjestäjiin.
Valvontakeino	Pelastusviranomainen valitsee tarkoituksenmukaisimman keinon valvontatehtävän suorittamiselle. Valvontakeinoja ovat esimerkiksi asiakirjavalvonta ja fyysinen valvonta.
Valvontakohte	Palotarkastusohjelmistoissa palotarkastus kohdennetaan yleensä kiinteistöön. Alueella ryhmitellään kohteet toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi, esim. kauppakeskus on yksi kohde eikä kiinteistössä toimivien toiminnanharjoittajien määrä.
Valvontasuunnitelma	Pelastuslain (379/2011) vaatima vuosittain päivitettävä asiakirja, jossa on määritelty pelastuslaitoksen valvontatyön tavoitteet ja toteuttamismenettelyt ja toteutumisen arviointi.
Valvontatoiminta	Pelastusviranomaiset valvovat pelastuslain ja kemikaalilain velvoitteiden noudattamista. Pelastusviranomaisten suorittama viranomaisvalvonta voidaan toteuttaa monin eri valvontakeinoin.
Valvontaväli	Valvontaväli on ajanjakso, joka on määritelty kohteen säännöllisen valvonnan väliksi. Valvontavälin määrittämisen kriteerit pohjautuvat pelastuslaitoksen riskianalyysiin, valvontasuunnitelmaan ja palotarkastajan tekemään kohdekohtaiseen riskienarviointiin.
Yleisötilaisuuden palotarkastus	Pelastusviranomaisen yleisötilaisuuden dokumenttien ja arvioidun riskin perusteella ennen yleisötilaisuuden alkamista suorittama valvontakäynti, jossa tarkastetaan tapahtuman turvallisuusjärjestelyt.

<p>Ylimääräinen palotarkastus</p>	<p>SM:n kumoutuneen palotarkastusohjeen mukainen määritelmä, jolla tarkoitettiin tarkastusta, jonka toimittamisesta päättää kunnan pelastusviranomaisen. Nykyinen pelastuslaki ei määrittele kohteiden valvontavälejä, vaan ne määrittelee alueen pelastuslaitos riskiperusteisesti.</p> <p>Pelastusviranomaisen harkinnan mukaan suorittama valvontakäynti, jota ei ole ajoitettu tai kohdennettu valvontasuunnitelmassa. Ylimääräisiä ennakkoimattomia palotarkastuksia tehdään esimerkiksi seuraavien erityisten syiden vuoksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tarkastuslaitoksen, toisen viranomaisen tai kuntalaisen ilmoitus palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä puutteista – huomattavaa palovaaraa aiheuttavan rakennus- tai muun työmaan aloittamisen yhteydessä – epäily, että palo- ja poistumisturvallisuudessa tai muussa henkilöturvallisuudessa on oleellisia puutteita – teematarkastukset esim. muiden viranomaisten kanssa – rakennuksen henkilömäärän tai käyttötavan tilapäisen muuttumisen johdosta, mikäli muutos oleellisesti vaikuttaa käyttäjien turvallisuuteen (esimerkiksi tilapäismajoitus).
<p>Öljylämmityslaitteiston käyttöönotto</p>	<p>Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (855/2012) 38 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on ilmoitettava pelastusviranomaiselle myös sellaisen sumutuspolttimella varustetun öljylämmityslaitteiston käyttöönotosta, joka ei ole edellyttänyt 32 §:n mukaista ilmoitusta. Tarkastus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa käyttöönotosta.</p>

2. Valvontasuunnitelman tarkoitus

2.1. Pelastuslaitoksen valvontatehtävä

Pelastuslaitosten suorittaman valvonnan tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Pelastusviranomaiset valvovat pelastuslain (379/2011) ja vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain eli ns. kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) toteutumista.

Pelastuslaitoksen on alueellaan valvottava pelastuslain 2 ja 3 luvun säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä (PeL 379/2011, 78 § 3. mom).

Pelastuslaissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä ei määritellä palotarkastettavia kohteita, vaan pelastuslaitos määrittelee palotarkastettavat kohteet alueella esiintyvien riskien perusteella. Palotarkastusten lisäksi alueen pelastusviranomaisen suorittaa myös asiakirjavalvontaa, jonka tarkoituksena on varmistaa velvoitteiden noudattamista kohteessa. Tämä tapahtuu esimerkiksi kohteen laatiman pelastussuunnitelman sekä muiden palo- ja poistumisturvallisuudesta laadittujen asiakirjojen perusteella.

Pelastuslaissa säädetään pelastuslaitoksen valvontatehtävän järjestämisen periaatteista. Pelastuslaitoksen tulee järjestää valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä, tehokasta ja perustuu riskienarviointiin. Valvonnan on oltava suunnitelmallista ja pyrkiä keskittymään toimintoihin, joista arvioidaan olevan eniten vaaraa ja haittaa. Valvonnan on lisäksi oltava avointa ja valvontatehtävät tulee hoitaa hyvää asiakaspalvelua noudattaen.

Lainsäädännön muutoksella on tarkoitus kohdentaa pelastuslaitoksen valvonta nykyistä paremmin alueen riskien ja muiden erityisten valvontatarpeiden mukaisesti sekä vapauttaa resursseja mm. turvallisuusviestintään ja muiden viranomaisten ja yhteistyötahojen ohjaukseen.

Kuva 1. Uskottava ja vaikuttava valvonta koostuu suunnittelusta, osaamisesta ja käytännön toteutumisesta.

2.2. Valvontasuunnitelman kohteiden ja toimenpiteiden päivittäminen ja tiedoksianto

Pelastuslaitoksen tulee suunnitella etukäteen sille pelastuslaissa määritellyn valvontavelvoitteen toteuttaminen. Valvottavat kohteet ja toimenpiteet valvonnan suorittamiseksi määritellään valvontasuunnitelmassa, joka perustuu palvelutasopäätökseen ja riskien arviointiin.

Valvontasuunnitelman työnjohdollinen toteutussuunnitelma on esitetty taulukoissa 3-7 ja toteutuma taulukoissa 1-2. Toimipaikoilla valvonta- ja tarkastustyö suoritetaan tammi-marraskuun aikana. Valvontatyön toteutuma päivitetään valvontaohjelmaan ja Pronton valvontatietoihin säännöllisesti työn edetessä. Joulukuussa tehdään työsuunnitelma valvontaohjelmaan, missä on määritelty valvontakohteiden suunniteltu tarkastuskuukausi ja kohteen vastuu tarkastaja. Tammikuussa valvontatyö jatkuu toimipaikan valvontasuunnitelman mukaisesti ja lopullinen tarkastusajankohta sovitaan kohteen edustajan toiveet huomioiden.

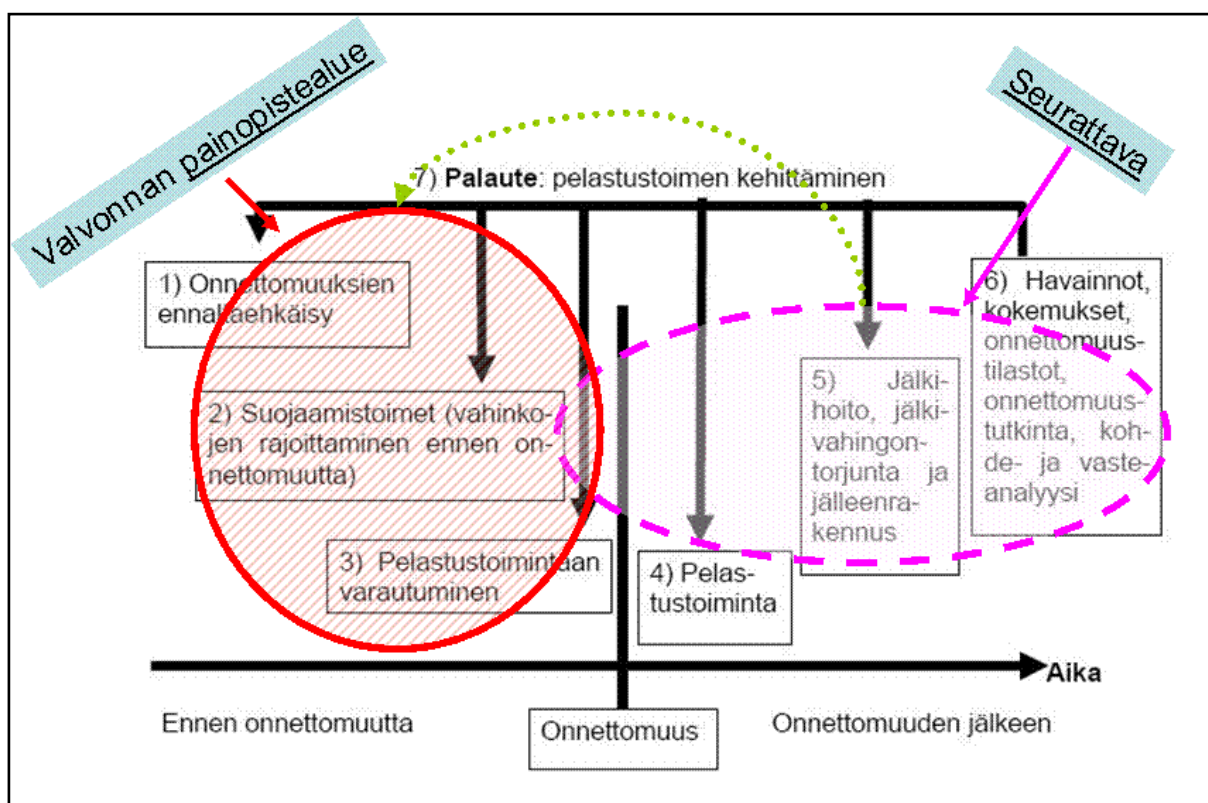
Valvontasuunnitelmaan edellisen vuoden tiedot kerätään valvontaohjelman ja Pronton tiedoista, jonka takia tiedot pitää olla tallennettuna toimipaikoittain, viimeistään tammikuun 15. päivä.

Pelastuspäällikkö toimittaa päivitetyn valvontasuunnitelman Pelastuslautakunnalle helmikuun loppuun mennessä hyväksyttäväksi. Pelastuslautakunta edellyttää, että valvontatilanne raportoidaan puolivuositain. Hyväksytty valvontasuunnitelma toimitetaan aluehallintovirastolle tiedoksi. Valvontasuunnitelmaan kerätään tiedot myös toteutuneista valvontatoimenpiteistä sekä onnettomuuksien ehkäisyyn käytetyistä resursseista ja pyritään analysoimaan toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Aluehallintovirasto valvoo valvontasuunnitelman toteutumista osana pelastustoimen palvelujen saatavuuden ja tason valvontaa.

Valvontasuunnitelman rakennetta uudistetaan. Vuoden 2022 valvontasuunnitelma esitetään hyväksyttäväksi joulukuussa 2021 ja valvonnan toteutumätiedot helmikuussa 2022.

2.3. Valvonnan painopiste

Kuva 2.

Toteutuneita riskejä analysoimalla voidaan suunnata onnettomuuksia ennaltaehkäisevää työtä. Taphtuneiden onnettomuuksien lisäksi pyritään tunnistamaan myös muita turvallisuusriskejä valvontakohteiden määrittelyssä.

Valvonnan muotoja on erilaisia, joista yksi on palotarkastus. Valvontasuunnitelmassa määritellään eri kohteiden palotarkastusten keskimääräinen tarkastusväli, ja siihen vaikuttavat tekijät. Lisäksi määritetään muut valvontatoimenpiteet, yhteistoiminta muiden valvontaviranomaisten kanssa, valvontatehtäviin kohdistettavat resurssit sekä se miten valvontavelvoitteen toteutumista seurataan. Valvonta kohdistuu lainsäädännössä pelastusviranomaisten valvottavaksi määrättyjen säännösten vastaiseen toimintaan, toimenpiteisiin niiden korjaamiseksi sekä toiminnan tuloksellisuuden seurantaan. Valvonnassa korostetaan kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa.

Valvontatoimenpiteisiin kuuluvat myös PeL:n 105 ja 106 §:ssä mainitut pakkokeinot ja rangaistukset.

Pelastuslaitos perii valvontasuunnitelmassa määritellyistä valvontatoimista PeL:n 96 § mukaisesti maksun. Pelastuslautakunta on vahvistanut palotarkastusmaksujen taksat. Maksuperusteet perustuvat pelastuslaitosten yhdessä Kuntaliiton kanssa valmistelevaan suositukseen maksuperusteista.

2.4. Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen

Valvontasuunnitelman sisältö ja perusteet julkaistaan pelastuslaitoksen internet-sivuilla.

2.5. Valvontamenetelmät

Valvonnan tarkoitus on ohjata, neuvoa ja opastaa palo- ja henkilöturvallisuuden ylläpidossa ja kehittämässä sekä valvoa pelastusviranomaisen valvottavaksi määrättyjen säännösten noudattamista. Lisäksi valvotaan annettujen korjausmääräysten toteutumista. Valvonnassa korostetaan kohteen omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan toiminnan vastuuta turvallisuuden ylläpidossa ja parantamisessa.

Valvontakohteella tarkoitetaan kiinteistöä, rakennusta, muuta kohdetta tai toimintaa, joka kuuluu pelastuslaitoksen valvonnan piiriin. Valvontaa suoritetaan, kohteen luonteesta riippuen, joko säännöllisin väliajoin määräaikaaisesti tai epäsäännöllisesti.

Pelastusviranomaisen perinteinen valvontakeino on valvontakäynti eli palotarkastus. Tämän lisäksi valvontaa suoritetaan asiakirjavalvonnalla ja paloturvallisuuden itsearvioinnilla. Palotarkastuskohteen turvallisuutta valvotaan asiakirjavalvonnassa dokumenttien avulla ja paloturvallisuuden itsearvioinnissa asiakkaan tekemällä paloturvallisuusarvioinnilla. Valvontakeinot valitaan siten, että niillä saadaan tilanteeseen nähden paras mahdollinen vaikuttavuus käytettävissä olevilla resursseilla. Valvontatoimenpiteet suoritetaan noudattaen voimassa olevaa pelastuslaitosten kumppanuusverkon ohjeistusta.

Kuva 3. Valvonnan suunnittelu ja toteutus

2.5.1. Määräaikainen valvonta

Pelastuslain mukaisten velvoitteiden noudattamista valvotaan ensisijaisesti määräaikaisella valvonnalla. Yrityksille ja laitoksille määritellään valvontavälit riskien arvioinnin perusteella. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on määrittänyt perusvalvontavälit erityyppisille rakennuksille tilastoaineiston perusteella. Yritysten ja laitosten keskimääräisen tarkastusvälin määrittämisessä on hyödynnetty tutkittua tietoa tulipalojen aiheuttamista omaisuusvahingoista, arvioitu suuronnettomuuden henkilöriskin mahdollisuutta sekä pyritty huomioitu merkittäviä kulttuuri- ja ympäristöarvojen riskejä.

Valvontaa tekevä pelastusviranomainen voi paikalliset riskit ja olosuhteet, kohteen turvallisuustason ja –kulttuurin sekä tapahtuneet onnettomuudet huomioiden muuttaa yksittäisen kohteen valvontaväliä sovituisissa rajoissa tiheämmäksi tai harvemmaksi.

Kohteiden tarkastusväli vaihtelee 6 – 120 kk:n välillä. Yksittäisen kohteen tarkastusväli ei käytännössä muodostu aina tasaisen säännölliseksi. Hyvänä käytäntönä pidetään tarkastusvälin pysymistä 3 kk sisällä suunnitellusta siten, että ajankohta osuu oikealle kalenterivuodelle.

Yrityksissä ja laitoksissa tehdään ensimmäinen määräaikainen valvontatoimenpide 6 kk rakennuksen käyttöönotosta. Tällöin keskitytään kohteen erityispiirteiden mukaisesti mm. pelastussuunnitelman sisällön toimitukseen ja mahdollisen kemikaali-ilmoituksen käsittelyyn.

Asuinrakennusten valvontaa suoritetaan paloturvallisuuden itsearvioinnilla. Sen keskeisenä tavoitteena on asuminen turvallisuuden parantaminen ja erityisesti palokuolemien vähentäminen. Paloturvallisuuden itsearviointia on suunniteltu suoritettavaksi 120 kk:n valvontavälillä.

2.5.2 Ennakoimaton valvonta

Määräajoin toistettavien valvontakäyntien lisäksi pelastuslaitos suorittaa valvontaa, jonka määrään pelastuslaitos ei yksin omilla toimillaan voi vaikuttaa. Tällaista epäsäännöllistä valvontaa ovat muun muassa käyttöön-ottovalvonta, pyynnöstä tai ilmoituksen perusteella tehtävät valvontakäynnit sekä erilaisten asiakirjojen valvonta.

Pelastuslaitos saa ilmoituksia ja yhteydenottoja, joissa pyydetään valvontatoimenpiteitä. Pelastusviranomainen arvioi ilmoitettavan asian kuulumisen toimivaltansa piiriin ja käynnistää tarvittaessa valvontaprosessin. Pelastuslaitokselta ei voi tilata valvontatoimenpiteitä, päätöksen valvonnan käynnistämisestä tekee aina pelastusviranomainen.

Suurin osa valvontatyöstä kohdistuu vuoden aikana asiakkaiden tarpeesta nousevista valvontatarpeisista. Epäsäännöllisen valvonnan resursoinnissa voidaan käyttää keskimääräistä arviota menneiden vuosien toteutuksesta.

3. Määräaikainen valvonta

3.1 Yritysten ja laitosten valvonta (A1-A6)

Valvottavia yrityksiä ja laitoksia ovat käytännössä kaikki ne kohteet, jotka eivät ole asuinrakennuksia tai niihin rinnastettavia kohteita. Kohteet jaetaan kuuteen luokkaan A1-A6 seuraavasti:

- A1 Ympärivuorokautisessa käytössä olevat kohteet
- A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit
- A3 Kokoontumis- ja liiketilat
- A4 Teollisuus- ja varastorakennukset
- A5 Maatalousrakennukset
- A6 Muut rakennukset

Yrityksille ja laitoksille määritellään valvontavälit riskien arvioinnin perusteella. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on määrittänyt perusvalvontavälit erityyppisille rakennuksille tilastoaineiston perusteella. Valvontaa tekevä viranomainen voi riskienarviointiin perustuen muuttaa sovituissa rajoissa väliä tiheämmäksi tai harvemmaksi.

Yritysten ja laitosten keskimääräisen tarkastusvälin määrittämisessä on sovellettu seuraavia periaatteita:

- tulipalon aiheuttama omaisuusvahinkoriski
- suuronnettomuuden henkilöriskin mahdollisuus
- merkittävien kulttuuri- ja ympäristöarvojen riskit
- kemikaalikohteiden erityispiirteet ja lainsäädäntö

Valvontakohteiden ryhmittely eri pääluokkiin sekä palotarkastusvälien lähtökohdat ja vaihteluvälit on esitetty tämän suunnitelman liitteissä A1-A6.

Kohde voi kuulua useampaan ryhmään esimerkiksi varastorakennuksiin ja UPS-kohteisiin. Lähtökohdana on käytetty pienemmän tarkastusvälin antavaa taulukkoa.

Yksittäisten kohteiden tarkastusvälejä voidaan tarvittaessa lyhentää tai pidentää tapauskohtaisesti. Tarkastusvälin muuttaminen suositellusta voi perustua esimerkiksi arvioivassa palotarkastuksessa tehtyihin havaintoihin, jossa otetaan huomioon muun muassa kohteen turvallisuuskulttuuri, uhatut arvot ja tapahtuneet onnettomuudet tai läheltä piti -tilanteet. Tarkastusvälin muuttamista ei tehdä yksittäisen riskiarvion perusteella, vaan muutoksen tulee perustua kohteen turvallisuuskulttuurin muutokseen ja se vaatii vähintään kaksi arviointia kohteesta. Tarkastusvälin muuttaminen suositellusta on perusteltava ja kirjattava palotarkastusohjelmaan siten, että perusteluita voidaan tarkastella jälkikäteen.

Kohteiden tarkastusväliksi ei tule käytännössä muodostumaan läheskään joka kohteessa esimerkiksi tasan 24 kk. Hyvänä käytäntönä voidaan pitää tarkastusvälin pysymistä +3 kk sisällä suunnitellusta, kuitenkin siten, että ajankohta osuu oikealle kalenterivuodelle.

3.2 Asumisen valvonta

Haasteita valvontaa tuovat väestön ikääntyminen ja matkailun kasvu.

Asuinrakennusten rakennuspalojen ja rakennuspalovaarojen yleisin aiheuttaja on ihmisen toiminta.

Asuinrakennusten valvonnan tavoitteena on asumisen paloturvallisuuden parantaminen ja palokuolemien vähentäminen.

Asuinrakennusten valvontaa suoritetaan vuonna 2021 käyttäen pientaloihin kohdennettua paloturvallisuuden itsearviointia. Määrällisenä tavoitteena on valvoa 10 % yhden asunnon taloista ja tunturi-keskusten vapaa-ajan rakennuksista.

Paloturvallisuuden itsearviointi

Asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearviointi pitää sisällään asunnon omistajan / haltijan / isännöitsijän vakioidulla kyselylomakkeella tekemän arvioinnin, jonka perusteella pelastuslaitos tekee päätöksen siitä, kohdennetaanko kyseiseen kohteeseen turvallisuusviestinnällisiä tai valvonnallisia toimenpiteitä.

Paloturvallisuuden itsearvioinnin tavoitteena on asukkaiden turvallisuustietouden lisääminen ja huomion kiinnittäminen ajankohtaisimpiin sekä oleellisimpiin asumisen turvallisuuteen liittyviin seikkoihin.

Itsearviointi on tarkoituksenmukainen tapa kiinnittää huomiota omatoimiseen varautumiseen ja ohjata sekä neuvoa kansalaisia pelastuslaissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseksi.

Asumisen turvallisuuden haasteita

Lyhytvuokrauksen mahdollistava Airbnb on aiheuttanut pelastusviranomaisille haasteita, kun ei ole selvyyttä pitääkö kohdetta käsitellä asuinhuoneistona vai majoitusyksikkönä.

Väestön ikääntyminen ja laitoshoitopaikkojen väheneminen lisäävät yksin asuvien erityisryhmien määrää, jolloin myös tulipalojen ja muiden kotiympäristössä tapahtuvien onnettomuuksien riski kasvaa.

4. Epäsäännöllinen valvonta

Määräajoin toistettavien valvontakäyntien lisäksi pelastuslaitos suorittaa valvontaa, jonka määrään se ei yksin omilla toimillaan voi vaikuttaa. Epäsäännöllinen valvonta käynnistyy asiakkaan tarpeesta.

4.1 Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta

Pelastusviranomaisen valvoo pelastuslain 18 - 21§:ssä tarkoitettujen poistumisturvallisuusselvitysten laatimista, niiden edellyttämien toimenpiteiden toteutumista sekä päivittämistä kolmen vuoden välein.

Pelastusviranomaisen arvioi saamansa poistumisturvallisuusselvityksen perusteella kohteen poistumisturvallisuutta ja ryhtyy tarvittaessa pelastuslain edellyttämiin toimenpiteisiin. Pelastusviranomaisen voi velvoittaa toiminnanharjoittajan täydentämään poistumisturvallisuusselvitystä ja toteuttamaan yhteistyössä pelastusviranomaisen kanssa kohteessa poistumiskokeen. Jos poistumisturvallisuusselvitys ei täytä vaatimuksia, toiminnanharjoittajan tulee laatia alueen pelastusviranomaisen asettamassa määräajassa suunnitelma poistumisturvallisuuden saattamiseksi laissa säädettyjen vaatimusten mukaiseksi. Jos toiminnanharjoittajan toimenpiteillä ei saada poistumisturvallisuutta vaatimusten mukaiseksi, pelastusviranomaisen on annettava korjausmääräys.

4.2 Yleisötilaisuuksien valvonta

Pelastuslain 16 §:n mukaisen yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma on toimitettava pelastusviranomaiselle. Pelastussuunnittelovelvoite koskee yleisötilaisuuksia, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski.

Yleisötilaisuuteen edellytetään pelastussuunnitelma, mikäli tilaisuudessa:

- arvioidaan olevan läsnä samanaikaisesti vähintään 200 henkilöä;
- käytetään avotulta, ilitulitteita tai muita pyroteknisiä tuotteita taikka erikoistehosteina palo- ja räjähdysvaarallisia kemikaaleja;
- tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta; tai
- tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa ihmisille.

Pelastussuunnitelma on toimitettava alueen pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista. Pelastuslaitos valvoo yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien avulla tapahtumien palo- ja henkilöturvallisuusjärjestelyjen riittävyyttä sekä varautuu tapauskohtaisesti oman operatiivisen valmiuden kohottamiseen tilaisuuden ajaksi (erityisen suuret yleisötapahtumat). Asiakirjavalvonnan ohella pelastuslaitos suorittaa pelastussuunnitteluvollisiin yleisötilaisuuksiin valvontakäyntejä (aina, jos paikalla arvioidaan olevan yhtä aikaa 1 000 henkilöä).

Pelastusviranomaisen arvioi tilaisuuden järjestäjän laatiman yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman riittävyyttä sekä toimittaa sen asiakkaalle, poliisille ja terveysturvaviranomaiselle.

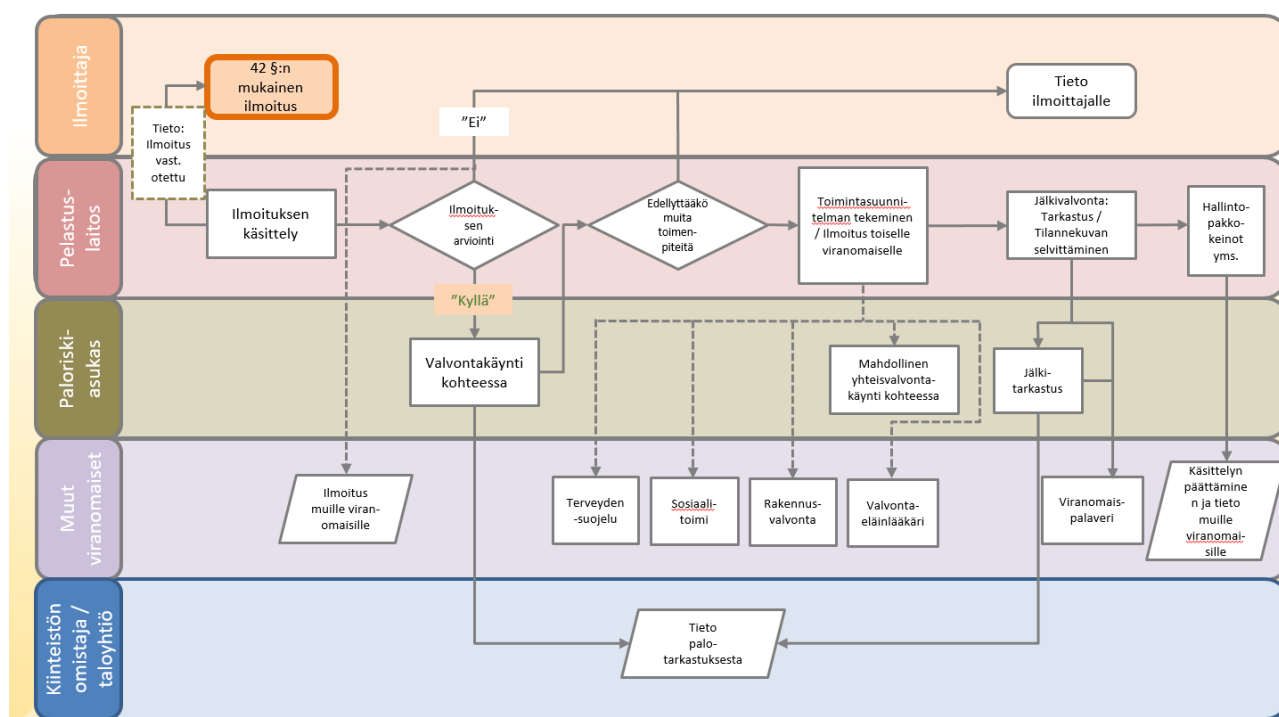
4.3 Paloriski-ilmoitusten valvonta

Pelastuslain 42 §:n mukaan viranomaisten virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuus-

riskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämistä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä. Paloriski-ilmoitukset kuuluvat Lapin pelastuslaitoksessa asumisen turvallisuus vastuualueeseen.

Onnettomuusriski on ennalta arvaamaton vahinkotapahtuma, joka voi aiheuttaa mm. henkilö-, omaisuus- tai ympäristövahinkoja. Pelastuslaitoksen viestintä- ja valvontatehtävien näkökulmasta keskeisiä ilmoituksia ovat pelastuslain (379/2011) 2. ja 3. luvun vaatimusten laiminlyönteihin liittyvät ilmoitukset. Ehdotonta on reagoida ilmoituksiin ilmeisestä palonvaarasta tai muusta henkeä uhkaavasta onnettomuusriskistä.

Pelastuslain (379/2011) säännösten mukaisesti pelastusviranomainen reagoi ilmoituksiin, joiden perusteella asunnossa on muun muassa runsaasti/poikkeuksellisen suuri määrä palokuormaa, sähköpaloriskejä tai muita tulipalo- ja onnettomuusriskejä, joita ei voida muiden viranomaisten toimesta korjata. Edellä mainitut edellytykset täyttävään asuntoon suoritetaan ylimääräinen palotarkastus, joka on maksuton. Paloriskiasuntojen ylimääräisiä palotarkastuksia suorittavat kaikki riskienhallintatehtäviä suorittavat henkilöt. Muut ilmoitukset välitetään asiaankuuluvalla viranomaiselle.

Kuva 4. Paloriski-ilmoitus, valvontaprosessi ja yhteistyö

4.4 Pelastussuunnitelmien valvonta

4.4.1 Asuinrakennukset sekä yritykset ja laitokset

Asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmia valvotaan kohteisiin suoritettavien palotarkastusten yhteydessä. Pelastussuunnitelmaa käytetään palotarkastuksien lähtötietona, ja niiden kautta arvioidaan osaltaan kohteen turvallisuustasoa. Yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmat pyydetään tarvittavilta osin pelastuslaitokselle. Suunnitelmia hyödynnetään palotarkastuksilla, turvallisuusviestinnässä ja suurempien kohteiden osalta erillisten johtamissuunnitelmien lähtötietoina. Pelastussuunnitelman laatu vaikuttaa olennaisesti kohteen riskienarviointiin, joka vaikuttaa kohteen tarkastusväliin. Pelastussuunnitelmia voidaan valvoa myös asiakirjavalvonnalla, mikäli se on tarpeen esimerkiksi jälkivalvonnan suorittamiseksi.

4.4.2 Turvetuotantoalueet

Turvetuotantoalue on tavanomaista vaativampi kohde henkilö- ja paloturvallisuudelle. Turvetuotantoalueen ympäristölle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat. Valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta 1 §:n 16 kohdan mukaan turvetuotantoalueille on laadittava pelastussuunnitelma.

Pelastussuunnitelmaa valvotaan turvetuotantoalueelle tehtävän määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä.

4.5 Paloteknisten laitteistojen käyttöönotto-, varmennus- ja määräaikaistarkastuspöytäkirjojen valvonta

Tarkastuslaitos toimittaa suorittamistaan paloteknisten laitteiden tarkastuksista tarkastuspöytäkirjan pelastusviranomaiselle. Tarkastuspöytäkirjat kirjataan palotarkastusohjelmaan ja tehdyn riskiarvion perusteella kiinteistöihin kohdennetaan valvontaa määräaikaisten tarkastusten yhteydessä tai tarvittaessa erikseen esimerkiksi asiakirjavalvontana.

4.6 Muu epäsäännöllinen valvonta

Pelastusviranomainen suorittaa myös muita valvontatoimia. Valvonta voi olla esimerkiksi yhteisvalvontaa muiden viranomaisten kanssa tai toisen viranomaisen valvoman lainsäädännön edellyttämää valvontaa.

Tällaisia valvontatoimia ovat:

- A) Teema ja kohdetarkastukset muiden viranomaiset kanssa (esimerkiksi ravintolatarkastukset ja suurten kokoontumistilojen tarkastukset)
- B) Paloturvallisuuden itsearviointilomakkeen palauttamatta jättäneeseen rakennukseen suoritettut tarkastuskäynnit.
- C) Tarkastukset yksityisen sosiaalipalvelun tuottajan tiloihin
Aluehallintoviranomaisen (AVI) edellyttää pelastusviranomaisen lausuntoa yksityisen sosiaalipalvelun tuottajan tiloista AVI:n oman lupapäätöksen liitteeksi. (Laki yksityisestä sosiaalipalvelusta).
- D) Muista tarkastuksista voivat olla myös ns. toimenpidepyynnöt ja ilmiannot. Toimenpidepyynnön/ ilmiannon saavuttua pelastuslaitokselle päätetään toimenpiteiden tarpeesta.

4.7 Neuvonta

Neuvonta on pelastuslaitoksen antamaa paloturvallisuuteen liittyvää opastusta ja ohjeistusta. Neuvontaa ovat mm. rakennuksen ennakkokatselmuksat ennen erityistä palotarkastusta, suullisesti, sähköpostilla tai kirjallisesti annettu ohjeistus ja opastus asiakkaalle ja muu toimintaa tai rakentamista ohjaava valvontakäynti, jossa ei anneta hallintapäätöstä (palotarkastuspöytäkirjaa).

5 Kemikaali-, nestekaasu- ja räjähdievalvonta

Laissa vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005), ns. kemikaaliturvallisuuslaissa ja annetuissa alemmissa säädöksissä on säädetty alueen pelastusviranomaiselle valvontatehtäviä ja erilaisten ilmoitusten käsittelyä. Pelastusviranomaisen valvontavastuu kattaa vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia, nestekaasun käyttöä ja varastointia, maakaasun käyttöä, biokaasun käyttöä, öljylämmityslaitteistojen asennusta, maanalaisten öljysäiliöiden tarkastustoimintaa ja osin räjähteiden varastointia sekä pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä tai luovutukseen yksityiseen kulutukseen koskevat tehtävät.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ohjaa osaltansa kemikaali-, nestekaasu ja räjähdievalvontaa. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kautta on pyydetty kiinnittämään huomiota muun muassa maataloilla tapahtuvaan ammoniumnitraatin varastointiin.

Kemikaalivalvonnasta peritään Lapin pelastuslaitoksen pelastuslautakunnan vahvistaman taksan mukainen valvontamaksu. Valvontamaksut perustuvat säädöksiin: Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 sisältäen nestekaasun, valtioneuvoston asetukseen räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta 819/2015 ja lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005.

5.1 Vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä tai varastointia harjoittavien laitosten tarkastukset

Pelastusviranomaisen on tarkastettava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus. Pelastuslaitoksella on oikeus osallistua 685/2015 28 § mukaiseen turvallisuus- ja kemikaaliviraston käyttöottotarkastukseen sekä 30 § tarkastusohjelman mukaisiin tarkastuksiin. Kemikaalisäädöksillä säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, määrärajoista ja ajankohdista sekä ilmoituksista muille viranomaisille ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

Lapin pelastuslaitos tekee kemikaaliturvallisuuslain mukaisia kemikaalipäätöksiä kemikaalien vähäistä teollista käsittelystä ja varastoinnista tehtävän ilmoituksen perustella. Valvonta perustuu lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005 ja valtioneuvoston asetukseen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015.

5.2 Nestekaasukohteiden käyttöönottotarkastukset

Lapin pelastuslaitos tekee käyttöönottotarkastuksen enintään viiden tonnin nestekaasusäiliöille / varastoille. Tarkastuksesta toimitetaan käyttöönottopöytäkirja toiminnanharjoittajalle. Valvonta perustuu lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005, valtioneuvoston asetukseen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015.

5.3 Öljylämmityslaitteistojen käyttöönottotarkastukset ja maanalaisten polttoainesäiliöiden tarkastukset

Lapin pelastuslaitos suorittaa öljylämmityslaitteistojen käyttöönottotarkastukset valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 39 §:n. Öljylämmityslaitteiston asennusliike, ns. hyväksytty liike, toimittaa pelastuslaitokselle asennus-todistuksen öljylämmityslaitteiston asennustyöstä tai laitteiston oleellisesta muutoksesta ja pelastusviranomaisen tarkastaa öljylämmityslaitteiston 3 kk kuluessa sen asentamisesta. Asennusliikkeen tulee antaa asiakkaalle vaatimuksenmukaisuustodistus 558/2012 3 § mukainen pätevyys hyväksynnän vaativista toimenpiteistä.

5.4 Ilotulitteiden vähittäismyynnin ja varastoinnin tarkastukset

Pelastusviranomaisen toimii vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 115 §:n ja valtioneuvoston asetuksen räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015) 45 §:n mukaisena valvontaviranomaisen pyroteknisten tuotteiden varastoinnissa ja kaupan yhteydessä ja/tai luovutuksessa yksityiseen kulutukseen. Pelastusviranomaisen voi kieltää ilotulitteiden myynnin 111 § perusteella.

Ilotulitteiden myyjä toimittaa pelastuslaitokselle kertaluontoisen ilmoituksen ilotulitteiden myynnistä. Ilotulitteiden myynnistä tehdään päätös palotarkastusohjelmalla.

Lapin pelastuslaitos tarkastaa kaikki ilotulitteiden myyntipaikat ja – varastot niiden perinteisenä myyntiaikana ennen vuoden vaihdetta.

5.5 Ilotulitteiden käytön valvonta uuden vuoden ulkopuolella

Luokan F2 ja F3 ilotulitteiden käytöstä uuden vuoden ulkopuolella on tehtävä ilmoitus pelastuslaitokselle. Pelastusviranomaisen tekee käytöstä kirjallisen päätöksen. Valvonta perustuu lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005.

Luokkien F2 ja F3 ilotulitteiden luovutus kaupasta on kielletty 1.12. - 26.12., ellei ostajalla ole pelastusviranomaisen antamaa kemikaaliturvallisuuslain 91 §:n 3 momentissa tarkoitettua päätöstä tuotteiden käyttöön. Luovutusrajoituksesta säädetään Valtioneuvoston asetuksen räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015) 52–54§:ssä.

5.6 Erikoistehosteiden käytön turvallisuus

Räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteena tulee ilmoittaa etukäteen alueen pelastusviranomaiselle siten kuin asiasta säädetään vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 81 §:ssä. Tulleesta ilmoituksesta tehdään päätös ja päätöksen mukaisuus todetaan palotarkastuksella.

5.7 Räjähdyksvaarallisten tilojen turvallisuus

Lapin pelastuslaitoksen lupa- ja ilmoitusmenettelyissä sekä käyttö- ja määräaikaistarkastuksilla huomioidaan räjähdessuojaus (ATEX)- lainsäädännön aiheuttamat vaatimukset. Asiakasta neuvotaan ATEX- asiakirjan laadinnassa. Valvonnan yhteydessä tarkistetaan, onko toiminnanharjoittaja laatinut räjähdysuojausasiakirjan. Valvonta perustuu lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005. Asiakirjan laadinnasta säädetään valtioneuvoston asetuksessa nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista 858/2012 (18 §).

6 Jälkivalvonta

Valvonnan sisällön kokonaisuuteen kuuluu oleellisena osana annettujen korjausmääräysten noudattamisen valvonta. Jälkivalvonnan keinoja ovat muun muassa havaittujen puutteiden korjausten toteutuminen dokumenttien perusteella, jälkitarkastuksen tekeminen, hallintopakkekeinojen käyttäminen ja rikosilmoituksen tekeminen.

Mikäli määräyksiä on laiminlyöty, voi pelastusviranomainen käyttää hallinnollisia pakkekeinoja (uhkasakko tai teettämisuhka) tilanteen korjaamiseksi pelastuslain 105 § mukaisesti. Pelastusviranomainen voi myös tehdä rikosilmoituksen, mikäli pelastuslain 106 § mukaiset edellytykset täyttyvät.

Jotta tehdyillä tarkastuksilla olisi vaikuttavuutta, on annettujen korjausmääräysten noudattamista valvottava tehokkaasti. Usean yrityksen ja laitoksen palotarkastusväliä on pidennetty valtakunnallisen tarkastusvälien määrittelyiden mukaan ja mikäli erillistä jälkivalvontaa ei tehdä, ei tehdyillä palotarkastuksella saavuteta kohteen turvallisuuden suhteen mitään muutosta.

6.1 Uhkasakko ja teettämisuhka

Viranomaisen antamaa kieltoa tai määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta sekä teettämis- ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

6.2 Rikosilmoitus

Rikosilmoitus on mahdollista tehdä pelastuslain 106 § mukaisesti erikseen säädetyistä toimista, ellei tekoa voida pitää vähäisenä tai ellei niistä ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta.

7 Asiantuntijatehtävät

7.1 Rakenteellisen paloturvallisuuden valvonta

Rakennusvalvonnan kanssa tehtävä yhteistyö on merkittävässä roolissa onnettomuuksien ehkäisytöiden kokonaisuudessa. Rakentamisen ohjauksen ja valvonnan kunnassa hoitaa rakennusvalvonta, joka myös aina ratkaisee rakennuslupan. Pelastusviranomainen toimii rakennuslupamenettelyssä asiantuntijana. Rakentamista ohjaavissa säädöksissä pelastusviranomaiselle on asetettu ohjaus- ja valvontavelvollisuus yksittäisiin suunnitteluratkaisuihin.

Työssä korostuvat merkittävänä tehtäväalueina rakennusvalvontaviranomaisille rakennushankkeista annettavat lausunnot, rakennussuunnittelijoille annettu ohjaus ja neuvonta rakennusten paloturvallisista rakenneratkaisuista, erityissuunnitelmien tarkistaminen, vaarallisten kemikaalien varastoinnin valvonta, alueen suuret rakennushankkeet ja pelastustoiminnan mahdollistaminen kohteessa. Rakennusvalvontaviranomaiselle annettavan lausunnon yhteydessä ratkaistaan myös se, tuleeko kohteeseen tehdä pelastuslaitoksen käyttöönottovalvontaa rakennuksen valmistuessa. Suunnitteluvaiheessa tapahtuvalla ohjauksella ja neuvonnalla pystytään vaikuttamaan turvallisuuden kannalta onnistuneeseen lopputulokseen.

7.1.1 Erityinen palotarkastus valmistuviin tai saneerattaviin kohteisiin

Erityinen palotarkastus tehdään rakennusvalvontaviranomaisen pyynnöstä ja se on usein sisällytetty rakennuslupaehtoihin. Erityisessä palotarkastuksessa pelastusviranomainen tekee valvontakäynnin uudisrakennus-, muutos- tai saneerauskohteeseen ja antaa oman mielipiteensä, onko rakennus käyttönotettavissa vai ei. Erityinen palotarkastus on luonteeltaan asiantuntijatarkastus, lopullinen päätösvalta rakennuksen tai sen osan käyttöönotossa on rakennusvalvontaviranomaisella. Erityisellä palotarkastuksella pelastusviranomaisen roolina on usein pelastustoimen edellytyksiin ja henkilöturvallisuuteen liittyvien laitteistojen toiminnan tarkastus. Vastaava työnjohtaja on rakennushankkeen edustajana erityisellä palotarkastuksella mukana.

7.2 Kaavoituksen seuranta

Maankäytön suunnittelussa kaavoittaminen on jatkuvaa työtä kunta sekä maakuntatasolla uusien maa-alueiden osalta. Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää kunnalta kaavojen ajanmukaisuuden arvioimista ja ajan tasalla pitämistä. Kaavasunnittelussa tulee ottaa lähtökohdaksi muun muassa hyvät turvallisuustavoitteet rakennettavassa ympäristössä. Kaavoista päättävä viranomainen pyytää lausuntoa pelastusviranomaiselta.

Maankäyttömuutokset tuotantolaitosten yhteydessä on yksi merkittävä kaavoituksen kautta valvottava tehtävä. Tässä tulee huomioida, ettei riskille alttiita toimintoja sijoiteta liian lähelle vaara aiheuttavia laitoksia ja varastoja. Tällaisia toimintoja ovat asuinalueet, vilkkaat liikenneväylät, koontumistilat ja -alueet, sairaalat, koulut, hoitolaitokset ja majoitusliikkeet.

Kaikista pyydetyistä kaavoista annetaan lausunto. Huomiota on kiinnitettävä muun muassa pitkien toimintavalmiusaikojen päähän rakennettaviin henkilöriskikohteisiin, sammutusvesihuoltoon ja sammutusjätevesien hallintaan erityisesti tärkeillä pohjavesialueilla ja vesistöjen läheisyydessä. Ongelmallisissa henkilöriskikohteissa on jo kaavoitusvaiheessa syytä harkita sammutuslaitteistoja kaavamääräyksiin.

7.3 Muut asiantuntijatehtävät

Pelastusviranomaisen näkökulmaa pyydetään usein kunnallisen ympäristönsuojeluviranomaisen tai Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) tekemien ympäristölupapäätösten tueksi. Pelastusviranomaisen lausunnossa keskitytään muun muassa yrityksen tai laitoksen kemikaalien käytön turvallisuuteen tai sammutusjätevesien käsittelyyn.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää pelastusviranomaiselta lausuntoa Tukesin valvonnassa olevien vaarallisia kemikaaleja käsittelevien laitosten perustamisasioihin ja muutoksiin. Tu-

kesin valvomiin toimintaperiaatelaitoksiin on pelastuslaitoksen laadittava ns. ulkoinen pelastussuunnitelma. Tiettyjen Tukesin valvomien kohteiden kanssa on pelastuslaitoksen ja kohteen suoritettava yhteisharjoitus kolmen vuoden välein. Harjoitukseen liittyy harjoitussuunnitelma ja harjoitusraportointi. Pelastusviranomaisen pyydetään yleensä mukaan Tukesin suorittaessa oma valvontasuunnitelmansa mukaista valvontaa kemikaalikohteisiin.

8. Valvontayhteistyö muiden viranomaisten ja tahojen kanssa

8.1 Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyötä tehdään eri viranomaisten ja yhteisöjen kanssa. Asiantuntijoina ja lausunnonantajina pyritään vaikuttamaan onnettomuuksia ehkäiseviin ratkaisuihin jo kaavoitus-, rakennus- ja korjaushankkeiden suunnitteluvaiheessa. Asiantuntijaroolissa toimitaan myös paikallisessa ja alueellisessa riskiarvioinnissa ja turvallisuussuunnittelussa.

Yleisenä viranomaisten yhteistoimintamuotona on yhteisvalvontakäyntien tekeminen kohteissa. Rakennusten turvallisuuden ja turvallisen käytön osalta välttämättömiä yhteistyötahoja ovat kuntien kaavoitus-, rakennusvalvonta-, sosiaali- ja terveysturvalliset. Valtion viranomaisista keskeisiä yhteistyötahoja ovat esimerkiksi poliisi sekä turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Yhteisvalvonnoissa tulee kiinnittää huomiota viranomaisten välisiin toimivaltakysymyksiin. Pelastusviranomaisen toimivalta nojautuu pelastuslain, kemikaaliturvallisuuslain ja öljyvahinkojen torjuntalain säädöksiin.

Toimiva yhteistyö pyritään luomaan vakioimalla toimintatapoja pelastuslaitoksen ja eri viranomaisten välillä. Yhteistyö on tehokasta silloin, kun se on luonteeltaan säännöllistä ja suunnitelmallista ja sen lähtökohdaksi on tunnistettu kaikki toimijat.

Taulukko A. Pelastuslaitoksen viranomaisyhteistyöyhteistyön rajapintoja

Yhteistoiminta- viranomaiset	Yhteistyön rajapinnat													
	Yhteisvalvontakäynnit	Yleisötapahtumat	Asumisturvallisuus	Palontukinta	Patoturvallisuus	Paloilmoitinlaitteet	Sammutuslaitteistot	Nuohoojien vikailmoitukset	Kemikaaliturvallisuus	Öljysäiliön turvallisuus	Eiäinten hyvinvointi	Sähköturvallisuus	Pelastustoiminnan edellytykset	Ilmoitusvelvollisuudet muille viranomaisille
Ensihoidosta vastaava	x	x	x											x
Kaavoittaja			x						x				x	
Kunnan eläinlääkäri	x		x								x			x
Muut pelastuslaitokset		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rakennusvalvonta	x	x	x	x		x	x		x	x		x	x	x
Sosiaaliviranomainen	x		x											x
Ympäristöterveysvalvonta	x	x	x						x		x			x
Ympäristönsuojelu	x	x	x						x	x				x
AVI	x	x							x					x
ELY	x				x				x	x			x	x
Hätäkeskuslaitos						x	x							
OTKES				x										
Poliisi	x	x	x	x					x				x	x
Puolustusvoimat	x												x	
Trafi	x								x				x	
Tukes	x	x				x	x		x			x	x	x
Tulli	x													
Nuohoojat	x		x					x						
Tarkastuslaitokset	x					x	x		x	x		x	x	

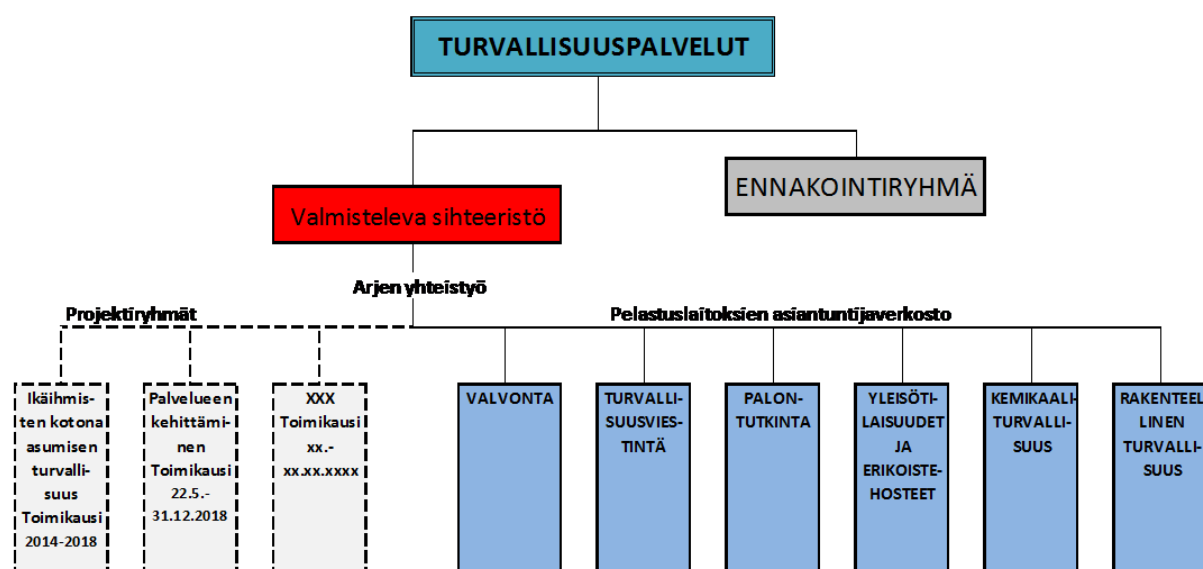
8.2 Pelastuslaitosten välinen valvontayhteistyö

Pelastuslaitokset ovat onnettomuuksien ehkäisyssä ensisijaisesti yhteistyöllä pyrkinneet varmistamaan pelastus- ja hallintolain mukaisuuden viranomaistyössä sekä yhdistämään voimavaroja tuotettaessa turvallisuus- ja viestintämateriaalia. Kumppanuusverkoston kautta eri pelastuslaitosten kehittämät turvallisuuskulttuurin arviointimenetelmät ja sanktiokäytännöt ovat levinneet tehokkaasti pelastuslaitoksiin. Kumppanuusverkoston myötä valvontamaksut ja erhe-käytännöt ovat melko yhteisiä eri pelastuslaitosten kesken.

Pelastustoimen palveluita on mahdollista kehittää ICT-hankkeiden kautta. Samalla on välttämätöntä, että palvelutuotantomme on myös yhteensopiva digitalisoitujen palvelujen kanssa. Tähän tarvitaan yhteistyötä, sillä palvelujemme tuotannon yhdenmukaistaminen ei toteudu määräämällä. Pelastuslaitoksien itsenäinen asema kumppanuusverkoston päätöksenteossa ja sitoutuminen päätöksiin tulee säilymään pitkälti vapaaehtoisena sisäministeriön ohjauksen tiivistyessä.

Työkalujen uudistaminen tarkoittaa samalla asiakaspinnassa tehtävän työn uudelleen järjestelyä. Kun toiminnan muuttaminen perustuu vapaaehtoisuuteen, uusiin yhdenmukaisiin toimintamalleihin siirrytään vain, jos ne ovat parempia ja ymmärretään miksi uuteen toimintamalliin on siirryttävä.

Kumppanuusverkoston pelastuslaitosten turvallisuuspalvelujen toimintarakennetta uudistettiin perustamalla pelastuslaitoksien asiantuntijaverkosto. Uudistunut toimintarakenne otettiin käyttöön pelastuslaitosten kumppanuusverkoston turvallisuuspalvelussa. Toimintarakenteen muutoksella pyrittiin siihen, että palvelujen tuottamiseen osallistuvat pelastuslaitoksien osaajat tekevät suoraa yhteistyötä.

Jotta voimme noudattaa hyvää hallintotapaa, pelastustoimella on oltava yhteiset linjaukset toimintatavoissa, periaatteissa ja menetelmissä. Näiden kautta hallitaan säädösten tulkintaa ja toteutetaan hallinnon oikeusperiaatteita.

Tavoitteena on toimintatapoja uudistaen rakentaa julkiset palvelut käyttäjälähtöisiksi ja ensisijaisesti digitaaliseksi, jotta julkisen talouden tehokkuus kasvaa.

8.3 Viranomaisten välinen tietojen vaihto

Yksi viranomaisten yhteistyön suurimmista hyödyistä on tiedonvaihto. Tehokas tietojen vaihto on edellytys sille, että pelastuslaitos pystyy arvioimaan toimintaympäristössään tapahtuvia muutoksia ja niiden vaikutuksia omaan alueensa riskiarvioon ja osaa hyödyntää esimerkiksi Tukesin tarkastuspöytäkirjoja päivittäessään ulkoisia pelastussuunnitelmia.

9. Seuranta

9.1 Vuosittaiset työsuunnitelman päivitykset

Valvontasuunnitelman työnjohdollinen toteutussuunnitelma on esitetty taulukoissa 3-7 ja toteutuma taulukoissa 1-2. Toimipaikoilla valvonta- ja tarkastustyö suoritetaan tammi-marraskuun aikana. Valvontatyön toteutuma päivitetään valvontaohjelmaan ja Pronton valvontatietoihin säännöllisesti työn edetessä. Joulukuussa tehdään työsuunnitelma valvontaohjelmaan, missä on määritelty valvontakohteiden suunniteltu tarkastuskuukausi ja kohteen vastuu tarkastaja. Tammikuussa valvontatyö jatkuu toimipaikan valvontasuunnitelman mukaisesti ja lopullinen tarkastusajankohta sovitaan kohteen edustajan toiveet huomioiden.

Valvontasuunnitelmaan edellisen vuoden tiedot kerätään valvontaohjelman ja Pronton tiedoista, jonka takia tiedot pitää olla tallennettuna toimipaikoittain, viimeistään tammikuun 15. päivä.

Valvontakohteiden tarkastusajankohdat on pyrittävä jakamaan tasaisesti tammi-marraskuulle niin, että kesäkuun loppuun mennessä on tehtynä 50 % valvontatyöstä. Valvontatyö raportoidaan puolivuositain. Toiveiden mukainen vuosilomien ajankohta on huomioitava tarkastusajankoh- tien suunnittelussa.

9.2 Yhteenvedo kalenterivuoden aikana suunnitellusta valvonnasta

Taulukko 1. Vuonna 2021 suoritettavat määräaikaiset palotarkastukset.

Kohde	Kohteita yhteensä [lkm]	Vuonna 2021 tarkastettavat kohteet [lkm]	Resursseilla saadaan tehtyä työsuunnitelun mukaan vuonna 2021
A1 Ympärivuorokautisessa käytössä olevat kohteet	758	271	241
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	252	104	98
A3 Kokoonumis- ja liiketilat	1108	307	171
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	901	192	72
A5 Maatalousrakennukset	254	53	36
A6 Muut rakennukset	687	150	83
Asuinrakennukset (Paloturvallisuuden itsearvioinnin suunnitelma 2019)	42635	4264	0

Vapaa-ajan rakennukset (Paloturvallisuuden itsearvioinnin suunnitelma 2019)	14414	1441	0
Yhteensä (A1 – A6)	3960	1077	701

Lähde: Merlot valvonnan suunnittelu ja kohteidenjako 28.2.2021

9.3 Valvontatyöhön tarvittavat resurssit

Taulukko 2. Resurssitarve seuraavalle vuodelle

Kohde	Kohteet kpl	HTV tarve
Valvontasuunnitelma A1- A6 kohteet (16h/kohde)	1077	11,5
Paloturvallisuuden itsearviointi, Asuinrakennukset osoitteiden poiminta ja lähettäminen Merlotista, vas- tauksien käsittely, Merlottiin kirjaaminen. 0,5 h/ kohde ja 1500h= htv	4264	1,4
Paloturvallisuuden itsearviointi. Vapaa-ajan rak, osoit- teiden poiminta ja lähettäminen Merlotista, vastauksien käsittely, Merlottiin kirjaaminen, tunturikohteet. 0,5 h/ kohde.	1441	0,5
Muut palotarkastukset 4 h/kohde (Toteutum tiedot 2019/Pronto)	625	1,7
Asiakirjavalvonta (3h/kohde) (Toteutum tiedot 2019/ Pronto)	480	1,0
Kemikaalilaki tark. ja päät. (8h/kohde) (Toteutuma 2019/ Pronto)	79	0,4
Asiantuntija palvelut (6h/kohde) (Toteutuma 2019/Pronto)	162	0,9
Käsitellyt poistumisturvallisuusselvitykset (6h/kohde), (Toteutuma 2019/ Pronto)	48	0,2
Arvioitu HTV		17,6

Lähde: Merlot Pronto-tilasto2 ja valvonnan suunnittelu ja kohteidenjako TR/28.2.2021

9.4 Yhteenveto seurantavuoden aikana suoritettavasta valvonnasta

Pelastuslautakunta hyväksyi 10.3.2020 Lapin pelastuslaitoksen Valvontasuunnitelman, jossa oli määritelty toimipaikoittain palotarkastettavat kohteet ja tarkastusvälit. Valvontatyön yhteydessä tehdään riskienarviointia kohteissa sekä tiedostojen päivittämistyötä.

Pel.Ltk. päätöksen 16.6.2020 § 42 mukaisesti pelastuspäällikkö päivitti pelastuslautakunnassa 10.3.2020 hyväksytyyn valvontasuunnitelman tavoitteet vuodelle 2020 ja valvonnan tavoitteita A1-A6 kohteissa alennettiin 36%. Päivityksestä huolimatta valvontasuunnitelman tavoitteita ei saavutettu vuonna 2020. Henkilöstövajeen lisäksi koronaa varautuminen vaikutti valvontatyöhön vahvasti vielä koko loppuvuoden toimipaikoilla ja asiakkaisissa, joissa toiminnan haavoittuvuus arviointiin kriittiseksi tekijäksi.

Pelastustoiminnan johtamisen uudistamisessa todettiin turvallisuustoimintaan syntyneen resurssivaje. Toimipaikkoja ohjeistettiin tarkistamaan kaikki A1 kohteet ja paikallisen pelastusviranomaisen riskiarvion perusteella kohteet A2-A6. Toimialueenpäälliköt vastaavat onnettomuuksien ehkäisyn pelastuspäällikölle toimialueensa Erhe- ja valvontamaksujen toteutumisesta sekä valvontatyön riittävästä resursoinnista.

Taulukko 3. Yhteenveto seurantavuoden aikana suoritettavasta valvonnasta ja resursseista.

Kohde	Vuonna 2020 oli suunniteltu tarkastuksia.	Vuonna 2020 on tehty tarkastukset ja palvelut.	Laskennallinen HTV tarve tehdyille tarkastuksille.
Valvontasuunnitelma A1- A6 kohteet (16h/kohde)	756 (1182)	419	4,5
Muut palotarkastukset 4 h/kohde	625	693	1,9
Asiakirjavalvonta (3h/kohde) (Toteumatiedot 2020/ Pronto)	480	330	0,7
Kemikaalilaki tark. ja päät. (8h/kohde) (Toteutuma 2020/ Pronto)	79	120	0,6
Asiantuntijapalvelut (6h/kohde) (Toteutuma 2020/Pronto)	162	166	0,7
Käsitellyt poistumisturvallisuusselvitykset(6h/kohde), (Toteutuma 2020/ Pronto)	48	47	0,2
Lähde: Valvontasuunnitelma 2020/ Merlot Pronto-tilasto2/ TR 9.2.2021			8,6

9.5 Valvonnan toteutumisen palvelutaso Lapin pelastustoimen alueella

Taulukko 4. Palotarkastus

PALOTARKASTUS			
Määräaikaisen valvonnan toteutuminen 2020			
	Kohteita yht.	Suunniteltu	Toteutunut
A1-A6 kohteet	3780	756	419
Määräaikaiset muut	1190	18	10
Yhteensä:			429
Muut palotarkastukset			
Jälkipalotarkastus			88
Eriytinen palotarkastus			24
Ylimääräinen palotarkastus			32
Yleisötapahuman palotarkastus			7
Ylim. Yleiset PT:t kerran v. tarkastett.			2
Ylim. Yleiset			9
Muut palotarkastukset			521
Yhteensä:			683
Palotarkastukset yhteensä:			1112

Lähde: Merlot Pronto2/28.2.2021

Taulukko 5. Asiakirjavalvonta

ASIAKIRJAVALVONTA			
Paloturvallisuuden itsearviointi			
Yhden asunnot talot	42635	4264	13
Vapaa-ajan asuinrakennukset	14414	1441	1
Opetusrak. ja päiväkodit			1
Kokoontumis- ja liiketilat			1
Muut kohteet			5
Yhteensä:			21
Ennakoimattoman valvonnan toteutuminen			
Pelastussuunnit.valvonta			70
Palotekn. laitt. tark. pöytäkirjat			184
Kemikaalivalvonta tarkastukset ja päätökset			120
Asiantuntijapalvelut, lausunnot ja neuvonta			166
Käsitellyt poistumisturvallisuusselvitykset			38

Lähde: Merlot Pronto2/28.2.2021

9.6 Valvonnan toteutumisen kirjaaminen PRONTOon

Toteutunutta valvontaa verrataan vuosittain suunniteltoon. Sekä suunnitellut että toteutuneet tarkastusmäärät kirjataan PRONTOon onnettomuuksien ehkäisyn lomakkeeseen. Lomakkeelle kerätään sekä valvontasuunnitelman mukaiset määräaikaiset, että muut tarkastukset.

Taulukko 6. Määräaikaisten valvontakohteiden seurantavuoden tiedot.

Taulukko 6. Määräaikaisten valvontakohteiden seurantavuoden tie- dot.	Kohteita kpl Itäinen Pohjoinen Läntinen Yhteensä	Vuonna 2020 to- teutettavaksi suun- niteltujen tarkas- tusten määrä [kpl]	Vuonna 2020 suo- ritettujen tarkas- tusten lukumäärä [kpl]	Tarkastus-pro- sentti (toteutu- nut lkm / suun- niteltu lkm) [%]
A1 Ympärivuoro- kautisessa käytössä olevat kohteet	259	84	82	98%
	320	88	38	43%
	179	68	30	44%
A2 Opetusraken- nukset ja päiväko- dit	106	26	30	115%
	59	18	15	83%
	87	25	11	44%
A3 Kokoon-tumis- ja liiketilat	391	65	84	129%
	296	56	12	21%
	421	70	17	24%
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	396	61	40	66%
	118	11	6	55%
	387	52	13	25%
A5 Maatalousra- kennukset	105	11	5	46%
	48	5	0	0%
	101	15	2	13%
A6 Muut rakennuk- set	210	44	18	41%
	51	31	5	16%
	246	26	11	26%
Yhteensä	3780	756	419	55%

Lähde: Merlot Pronto-tilasto2/ TR/9.2.2021

Valvontatoiminnan resursseja ja tuloksellisuutta johdetaan (toimialueen johtoryhmissä) tulosityksiköissä. Toimialueiden palopäälliköt ovat vastuussa valvonnan toteutumisesta pelastuspäällikölle. Riskienhallintapäälliköt raportoivat valvonnan toteutumisen toimialueittain pelastuspäällikölle.

Taulukko 6 Valvontakohteiden A1 -A6 toteutuma kehittyminen vuosina 2013 - 2020

Vuosi	Peltk. hyv. valv.s.	Lopullinen suunn.	Toteutuma	Prosentti
2013	1172	1202	898	75 %
2014	1169	1221	1006	82 %
2015	1260	1111	1097	99 %
2016	1245	1021	1021	100 %

2017	1169	940	881	94 %
2018	1057	951	777	82 %
2019	1026	1008	689	68 %
2020	1182	756	419	55 %

Lähde: Valvontasuunnitelma 2014- 2020/ Merlot Pronto-tilasto2/ TR/9.2.2021

Taulukko 7 Valvontakohteiden A1 - A6 toteutuman kehittyminen toimialueittain vuosina 2013 - 2019

Vuosi	Läntinen toimialue			Itäinen toimialue			Pohjoinen toimialue		
	Suunn.	Tot.	%	Suunn.	Tot.	%	Suunn.	Tot.	%
2013	466	301	65 %	367	373	101 %	369	224	61 %
2014	578	458	79 %	327	300	92 %	316	248	79 %
2015	420	385	92 %	454	461	102 %	237	251	106 %
2016	383	361	94 %	374	389	104 %	264	270	102 %
2017	362	320	88 %	342	346	101 %	236	215	91 %
2018	369	198	54 %	334	316	95 %	248	263	106%
2019	460	170	37 %	344	333	97 %	204	186	91 %
2020	256	83	32 %	291	259	89 %	209	76	36 %

Lähde: Valvontasuunnitelma 2014- 2019/ Merlot Pronto-tilasto2/ TR/9.2.2021

9.7 Resurssien kirjaaminen PRONTOon

Onnettomuuksien ehkäisytyöhön käytettävät resurssit kirjataan PRONTOon henkilötyövuosina. Resurssiksi ei lasketa pelkästään valvontatyöhön käytettyjä henkilötyövuosia, koska muillakin työmenetelmillä on hyvin merkittävä vaikutus onnettomuuksien määrään. Onnettomuuksien ehkäisevän työn vaikuttavuutta voidaan arvioida vertaamalla alueen resurssija alueella sattuneisiin onnettomuuksiin. Resurssissa erotellaan päätoimiset, osa-aikaisesti toimivat, työvuorot, sopimuspalokunnat sekä muun sopimuksen perusteella toimivat. Tiedot kerätään vuodenvaihteessa kuluneen vuoden toteumasta.

Taulukko 8. Onnettomuuksien ehkäisyyn käytetyt henkilöresurssit vuonna 2020.

Onnettomuuksien ehkäisyn resurssit Valvonta ja TUVI	HTV yhteensä vuonna 2020 Länsi+itä+pohjoinen = yht.
Päätoimiset palotarkastajat, työaika 100%	1,0+0+0= 1,0
Päätoimiset palotarkastajat ma	0+1,3 +0,3= 1,6
Riskienhallintapäällikkö, työaika 100%	1,0+1,0+0,2=2,2
Muu pelastustoimintaan osallistuva päällistö	1,5+1,5+1,5=4,5
Työvuorossa ovat palo esimiehet, ylipalomiehet ja palomiehet	0,2+0,5+0,5=1,2
Sopimuspalokunnat	0,2+0,2+0,2=0,6
Muut sopimuksen perusteella toimivat	
Yhteensä:	8,1

- ❖ Muihin kuin asuinrakennuksiin tehtyjen palotarkastusten työpanos mitoitetaan keskimäärin 16 h/kohde. Aika sisältää valvonnan suunnittelu ja toteutus mukaiset kuvan 3 työt. Kuulemisen aikana pyritään yhteistyöhön asiakkaan kanssa käsiteltäessä tarkastuskertomusta (pöytäkirjaluonnosta) ja mahdollistamaan havaittujen puutteiden korjaus jo kuulemisen aikana. Kuulemisvaiheen yhteistyötä lisäämällä varmistetaan tiedot velvoittavaan korjausmääräyksen antamiseen ja toisaalta vähennetään tarvetta antaa velvoittavia korjausmääräyksiä palotarkastuspöytäkirjassa.
- ❖ Koulutus-, neuvonta ja valistustilaisuuksiin käytetyt työtunnit. Työtunnit sisältävät tilaisuuden keston lisäksi valmisteluun ym. kuluneen ajan. Turvallisuusviestintätilaisuuksiin käytetty työaika oli Pronon mukaan yhteensä 511 tuntia ja valmisteluineen turvallisuusviestintää arvioitiin käytetyn työaika yhteensä 1 htv.

9.7 Alueellisen seurannan työvälineitä

Seuranta on oleellinen osa riskiperusteista valvontaa. Ensi vaiheessa seurantamenetelmät pohjautuvat tällä hetkellä helposti saatavilla olevaan tilastoaineistoon. Tavoitteena on valita seurattavat muuttujat siten, että ne vastaavat riittävällä tasolla pelastuslaitosten valvonnan ja onnettomuuksien ehkäisytyön painotuksia. Alueellisesti käytössä olevan tilastoaineiston koko ja sen vaikutus johtopäätösten luotettavuuteen on huomioitava valittaessa tilastoaineistoa.

9.7.1. Valvonnan toteuttaminen

Pelastuslain mukaan valvonta perustuu riskien ja turvallisuuskulttuurin arviointiin. Palotarkastajat valvovat, että palo- ja henkilöturvallisuutta koskevia sääntöjä ja määräyksiä noudatetaan ja että pelastustoiminnan toimintaedellytykset kohteessa ovat olemassa. Valvottavat kohteet sekä valvontatoimenpiteet ja niiden kohdentaminen määritellään pelastuslaitoksen laatimassa valvontasuunnitelmassa. Tarkoituksena on kohdentaa resursseja valvonta-alueen riskejä ja muita erityisiä valvontatarpeita vastaavaksi. Valvontatyötä tehostetaan siirtämällä resursseja valvontakohteiden määrästä turvallisuuskulttuuriin vaikuttamiseen ja arviointityöhön.

Riskienarviointi tehdään omatoimisen varautumisen auditointi- ja arviointilomakkeistolla. Omatoimisen varautumisen auditointi- ja arviointimalli on tarkoitettu sekä pelastusviranomaisille palotarkastuksen suorittamiseksi, että organisaatioille turvallisuuden ja omatoimisen varautumisen kehittämisenvälineeksi. Valvontatyö on aloitettu keskimääräisillä tarkastusväleillä. Valvontatyön onnistumista valvotaan seuraamalla tarkastusaikavälien kehittymistä ja tarkastuksien toteutumista.

- Miten tarkastusaikavälien keskiarvot kehittyvät suhteessa periaatteellisiin tarkastusväleihin.
- Miten tarkastukset toteutuvat suhteessa suunniteltuun työhön eli tarkastusprosentin toteutuminen.

9.7.2. Suoritus pohjaiset resurssien mitoitussarvot

Valvontasuunnitelmaohjeessa esitetään suoritus pohjaiset resurssien keskimääräiset mitoitussarvot. Mitoitussarvot on arvioitu koulutuspäivillä lokakuussa 2011 kahdenkymmenenviiden koulutukseen

osallistuneen pelastuslaitoksen viranhaltijan toimesta ja tarkistettu koulutuspäivillä helmikuussa 2016. Nykyisellä valvontaprosessilla mitoitusravot tarkastettiin 2019 Tornion valvontatyöstä.

Resurssien mitoituksen arvioinnissa on suuria puutteita. Ennakoimattoman valvonnan, asiantuntija-valvonnan, vaarallisten aineiden valvonnan, paloturvallisuuden itsearvioinnin, jälkitoimien ja kuulemisprosessin osalta mitoitusravot on vaikea arvioida, mittaustuloksia tai vertailutietoja ei ole käytössä. Myös valvontaprosessissa on puutteita ja prosessin täydentyminen hallintolain mukaiseksi vaatii lisää suoritteita ja työaika.

Onnettomuuksien ehkäisyyn käytettävissä olevien henkilötyövuosien arviointi ja niiden tarve on haasteellista, koska palonehkäisytyötä tekevissä osa-aikaisten viranhaltijoiden osuus on suuri. Arviointikulttuuria ei vielä ole. Pelastuslaitosten yhteistyö ja yhtenäinen suunnittelu tuo mahdollisuuden arviointikulttuurin kehittämiseen. Toimi- ja työpaikkakohtainen henkilökohtainen arviointi olemassa olevasta resurssitarpeesta on muuttumassa numeeriseksi arvioinniksi, joka on paremmin vertailukelpoinen, toistettavissa ja tiedon lisääntyessä tarkentuva.

Valtakunnalliseen keskiarvoon verrattuna onnettomuuksien ehkäisyyn käytettävät resurssit suhteessa asukaslukuun ovat monilta osin vertailukelpoisia mutta myös eräiltä osin poikkeavia (harva-asutus, etäisyydet, pitkät toimintavalmiusajat jne.)

9.7.3. Vaikuttavuus

Valvontatyön vaikuttavuutta valvotaan seuraamalla onnettomuuksien esiintymistiheyden ja tapahtuneiden vahinkojen kehittymistä valvontasuunnitelman mukaisissa luokissa suhteessa asukaslukuihin. Esim.

- Rakennuspalojen ja rakennuspalovaarojen määrä
- Asuinrakennuspalojen ja asuinrakennuspalovaarojen määrä
- Muiden tulipalojen määrä
- Omaisuusvahingot sekä asuin- että kaikissa rakennuspalloissa ja rakennuspalovaaroissa.
- Omaisuusvahinkosumman kehitys asukaslukua kohden

Valvonnan vaikuttavuuden arviointi

Seuranta on oleellinen osa riskiperusteista valvontaa. Mittareiksi on valittu tunnuslukuja, jotka ovat mahdollisimman yksiselitteisiä ja joiden tuottaminen onnistuu Pronton työkalujen avulla.

Vaikuttavuuden arviointia suoritetaan vuosittain ja siitä laaditaan raportti toiminnan suunnittelun tueksi, tiedot kirjataan tarpeellisin osin toimintakertomukseen. Vaikuttavuuden arviointia pyritään kehittämään omatoimisesti ja huomioiden valtakunnallinen kehitystyö. Palokuolemien ja vakavien henkilövahinkojen seurannassa nojataan Pelastusopiston tekemään tutkimukseen, joka perustuu pelastuslaitosten tutkimisiin vakaviin tulipaloihin.

Valvontaan käytettäviä mittareita verrataan mahdollisuuksien mukaan joko edellisten vuosien tilastoihin, verrokipelastuslaitoksiin tai koko maan tietoihin. Valvonnan vaikuttavuuden arvioinnissa käytetään seuraavia mittareita:

10. Suoritteiden maksullisuus

10.1. Maksullisuuden perusta

Pelastuslain 96 §:n mukaan pelastuslaitos voi periä maksun

- 1) valvontasuunnitelman mukaisen palotarkastuksen tai muun valvontatoimenpiteen suorittamisesta
- 2) tehtävästä, jonka on aiheuttanut hätäkeskukseen liitetyn paloilmoittimen toistuva erheellinen toiminta
- 3) tehtävästä, joka on muussa laissa erikseen säädetty maksulliseksi.

Suoritteiden maksullisuus perustuu sen tuottamisesta aiheutuneisiin kokonaiskuluihin. Valvontatoimien maksut määritellään pelastuslautakunnan vahvistamassa taksaluettelossa. Asiakirjavalvonnasta määräaikaisen valvonnan keinona peritään yleisen palotarkastuksen perusmaksun suuruinen taksapäätöksen mukainen maksu.

Palotarkastuksen maksut

Maksuperusteet on valmisteltu pelastuslaitosten ja Kuntaliiton yhteistyönä. Kukin pelastuslaitos on laskenut taksan omien toteutuneiden kulujensa mukaan. Valtakunnallista yhteistä taksasuositusta ei ole annettu, koska suoritteiden tuottamisesta aiheutuneiden kokonaiskustannusten määrä vaihtelee pelastuslaitoksittain.

ERHE-tehtävien maksut

Erheellisten tehtävien maksuperusteet on valmisteltu pelastuslaitosten ja Kuntaliiton yhteistyönä. Kukin pelastuslaitos on laskenut taksan omien toteutuneiden kulujensa mukaan. Ohje erheellisten palo ilmoitusten maksullisuudesta on valvontasuunnitelman liite E.

Liite A. Valvontakohteiden periaatteelliset tarkastusvälit

Taulukon harmaa palkki osoittaa suositellut minimi- ja maksimitarkastusvälit. Harmaan palkin numeroarvo kertoo suositellun keskimääräisen tarkastusvälin. (Keskimääräinen tarkastusväli saadaan laskemalla kaikkien ryhmään kuuluvien kohteiden tarkastusvälien keskiarvo.)

Kohde voi kuulua useaan ryhmään, esim. varistorakennuksiin taulukossa A4 ja UPS-kohteisiin taulukossa A6. Tällöin lähtökohtana käytetään pienemmän tarkastusvälin antavaa taulukkoa.

Liitetaulukko A1. Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli

Taulukko A1 - Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet								
Valvontakohte	Kohde-tyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Keskussairaalat, muut sairaalat	A100		12 ¹⁾					
Terveyskeskusten vuodeosastot	A105		12 ¹⁾					
Terveystuon päiväkäyttöiset rakennukset	A110						60	
Hoitolaitokset, palvelu- ja tukiasuminen	A115, A120, A125							
<i>sprinklattu</i>					36 ²⁾			
<i>sprinklaamaton</i>			12 ²⁾					
Vankilat	A130		12		36 ³⁾			
Lastenkodit, ammatilliset perhekodeit	A130			24				
Päiväkodit (24h)	A130			24				
Hotellit ja muut majoitusrakennukset	A135			24				
Leirintäalueet	A140					48 ⁴⁾		
Asuntolat	A145						60	

1) Tarkastusväli on tiheämpi, mikäli kohteessa ei ole automaattista sammutuslaitteistoa

2) Tarkastusväliä voidaan tarkentaa poistumisturvallisuusselvityksen päivittämisen yhteydessä (3 v. välein)

3) Avovankilat

4) Tähtiluokittelu ohjaa tarkastusvälejä

Liitetaulukko A2. Opetusrakennusten ja päiväkotien palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli

Taulukko A2 - Opetusrakennukset ja päiväkodit								
Valvontakohte	Kohde- tyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Päiväkoti	A200							
<i>alle 25 paikkaa</i>							60	
<i>25-100 paikkaa</i>					36			
<i>yli 100 paikkaa</i>				24				
Peruskoulut ja lukiot	A205			24				
Keskiasteen oppilaitokset	A210				36			
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	A215					48		
Muut opetusrakennukset mm. kansanopistot yms.	A220						60	

Liitetaulukko A3. Kokoontumis- ja liiketilojen palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli

Taulukko A3 - Kokoontumis- ja liikerakennukset								
Valvontakohte	Kohde- tyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset	A300							
<i>< 400 m²</i>							60	
<i>400- 2499 m²</i>						48		
<i>2 500- 9 999 m²</i>				24				
<i>≥ 10 000 m²</i>			12					
Anniskeluravintolat	A305							
<i>< 50 asiakaspaikkaa</i>							60	
<i>50-500 asiakaspaikkaa</i>					36			
<i>> 500 asiakaspaikkaa</i>				12				
Ruokaravintolat	A310							120
Teatteri- ja konserttirakennukset	A315							
<i>< 300 paikkaa</i>							60	
<i>≥ 300 paikkaa</i>				24				
Kirjastot ja museot	A320						60	
Näyttelyhallit	A320			24				
Uskonnollisten yhteisöjen raken- nukset	A325					48		
Muut kokoontumisrakennukset	A330						60	
Lentoterminaalit ja maanalaiset lii- kenneasemat	A335		12					
Muut liikenteen rakennukset ⁽¹⁾	A335						60	

1) esim. maanalaiset pysäköintitilat, ei yksittäiset autokatokset

Liitetaulukko A4. Teollisuus- ja varastorakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli

Taulukko A4 - Teollisuus- ja varastorakennukset								
Valvontakohde	Kohde- tyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Energiantuotannon rakennukset;	A400							
< 100 m ²							60	
100 - 1 000 m ²							60	
≥ 1 000 m ²				24				
Infrastruktuurin kannalta merkittävät ¹⁾	A405			24				
Teollisuushallit ja muut teollisuus- rakennukset; ²⁾	A410							
< 1 500m ²					36			
1500 - 4 999 m ²				24				
≥ 5 000 m ²			12					
Teollisuus- ja pienteollisuustalot;	A415							
< 1 500m ²					36			
≥ 1500 m ²				24				
Varastorakennukset;	A420							
< 1 500 m ²							60	
1 500 - 9 999 m ²						48		
≥ 10 000 m ²				24				

1) Myös muut kuin energiahuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. Myös YTS-kohteet huomioita esim. Huoltovarmuuskeskuksen varmuusvarastot jne

2) Palovaarallisuusluokka otettava huomioon

Liitetaulukko A5. Maatalousrakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Taulukko A5 - Maatalousrakennukset								
Valvontakohde	Kohde- tyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	120 kk [kpl]
AVI:n ympäristöluparaja	A500			24				
Kunnan ympäristölupa	A510						60	
Erilliset viljankuivaamot ¹⁾	A515						60	

1) Jos kohde ei ole osa aluehallintoviranomaisen tai kunnan ympäristölupaan liittyvää toimintaa, vaan esim. kyläyhteisön yhteinen viljankuivaamo, tarkastusvälin lähtökohta on 36 kk. Yksittäisen viljelijän käytössä olevan pienen viljankuivaamon tarkastusvälin lähtökohta on 60 kk, käyttöaste tiuhentaa tai harventaa tarkastusväliä. Muiden maataloustuotantorakennusten (rakennusluokitus 892, 893, 899) tarkastusväli määritellään tapauskohtaisesti.

Liitetaulukko A6. Muiden rakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Taulukko A6 - Muut rakennukset								
Valvontakohte	Kohde- tyyppi	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Toimistot ja työpaikkatilat	A600							120
Pelastustoimen rakennukset	A605						60	
Ilmoitinlaitekohteet (ei muuta tarkastusperustetta) ¹⁾	A610							120
Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat;	A615							
<i>kylmäasemat</i>					36			
jakeluasemat ja liikennemyymälät					36			
UPS-kohteet;	A620							
<i>turvallisuusselvityslaitos</i>			12					
<i>toimintaperiaatelaitos</i>			12					
<i>lupalaitos</i>				24				
<i>ilmoituslaitos</i>					36			
Muut kemikaalikohteet; järjestely- ratapihat, satamien kemikaaliken- tät, maantieliikenteen logistiikka- keskukset ²⁾	A620		12					
Muut kemikaalikohteet; kaupan ilotulitevarastot ja myyntipisteet	A620		12					
Turvetuotantoalueet	A625			24	36			
Kulttuurihistoriallinen rakennus ³⁾	A630	Tapauskohtainen harkinta						
Muut rakennukset ja kohteet ⁴⁾	A635	Tapauskohtainen harkinta						

1) Esim. automaattisella paloilmoittimella varustetut autohallit